

MET ELK AAR

JAARVERSLAG 2019

DURA VERMEER

Waarmaken van ambities

JAARVERSLAG 2019

INHOUD

3	Voorwoord van de voorzitter van de Raad van Bestuur
4	Kerncijfers
5	Dura Vermeer in het kort
6	Organogram
8	Bestuur en toezicht Dura Vermeer Groep NV
9	Verslag van de Raad van Bestuur
21	JAARREKENING
22	Geconsolideerde balans
23	Geconsolideerde winst- en verliesrekening
24	Geconsolideerd kasstroomoverzicht
25	Geconsolideerd overzicht totaalresultaat
27	TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING
38	Toelichting op de geconsolideerde balans
47	Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening
50	Enkelvoudige balans
51	Enkelvoudige winst- en verliesrekening
53	Toelichting op de enkelvoudige balans en winst- en verliesrekening
57	OVERIGE GEGEVENS
58	WINSTBESTEMMING

VOORWOORD VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD VAN BESTUUR

De economische groei van de bouwsector was in 2019 de grootste van alle bedrijfstakken in Nederland. Ook wij hebben daar de vruchten van mogen plukken. Toch was het geen heel gemakkelijk jaar voor Dura Vermeer. Naast de tekorten in de Nederlandse markt aan beschikbare bouwgrond en onvoldoende geschikt personeel, speelt vanaf medio 2019 ook de problematiek rondom stikstof en PFAS onverwachts een rol. In 2019 heeft dit in sommige gevallen al geleid tot vertraging of stagnatie van projecten in voorbereiding of bij onderhanden werken. Met name de Divisie Infra zal naar verwachting worden getroffen door deze problematiek, waarbij de gevolgen met name in 2020 en mogelijk zelfs nog de jaren daarna voelbaar zullen zijn.

Desalniettemin kijk ik terug op een zeer mooi jaar. We zijn veiliger gaan werken, wat heeft geleid tot een daling van de ongevallenindex en is bekroond met het behalen van Trede 5 van de Veiligheidsladder door het spoorbedrijf van de Divisie Infra en het behalen van Trede 3 door de Divisie Bouw en Vastgoed. We hebben ook meer tevreden medewerkers, hetgeen we terugzien in hogere MTO-scores en een top twee notering van beste werkgever in de bouw. Daarnaast hebben we een keur aan projecten in uitvoering genomen en opgeleverd die kenmerkend zijn voor ons vakmanschap. En niet te vergeten: we hebben onze resultaten wederom verbeterd.

Ik ben ook uitermate tevreden en trots op de ontwikkeling die Dura Vermeer doormaakt en op onze mooie cijfers, die bijdragen aan de soliditeit en robuustheid en daarmee de continuïteit van Dura Vermeer. Maar ik ben minstens zo tevreden over de wijze waarop de organisatie - en dus onze mensen - invulling geeft aan de strategie van ambitie en vernieuwing, met veiligheid op de eerste plaats en met projecten waarbij we steeds professioneler en innovatiever werken.

Duurzaamheid, digitalisering en innovatie zijn zeker geen nieuwe onderwerpen voor Dura Vermeer, maar door te versnellen op deze thema's kunnen we beter anticiperen op snel opvolgende maatschappelijke en technologische ontwikkelingen en de veranderende klantbehoeften.

Kijkend naar de dag van vandaag, wordt de stikstof en PFAS-problematiek overschaduwd door het virus COVID-19. Overheden en andere organisaties nemen wereldwijd maatregelen om verdere verspreiding van het coronavirus tegen te gaan en daarmee meer slachtoffers te voorkomen. Het virus heeft inmiddels invloed op het dagelijkse leven van iedereen. De consequenties voor deze pandemie zullen naar de huidige inschatting ook gevolgen hebben voor onze bedrijfsvoering in 2020. We bereiden ons hier natuurlijk zo goed mogelijk op voor en nemen daar waar nodig maatregelen om de continuïteit van onze projecten en daarmee onze onderneming te waarborgen.

Ondanks de genoemde ontwikkelingen die onze omzet en het resultaat van 2020 zullen gaan raken, kijk ik met vertrouwen vooruit. We zien dat, hoewel onze projecten en de omgeving waarin wij acteren complexer worden en ons voor grote uitdagingen stellen, wij als Dura Vermeer steeds weer in staat blijken om oplossingen te bedenken die bij deze uitdagingen passen. Dit alles met onze kernwaarden veiligheid, kwaliteit en betrouwbaarheid als uitgangspunt.

Ik heb heel veel waardering voor de inzet, kennis en vakmanschap van onze mensen en hun bijdrage aan het realiseren van onze projecten en onze strategische doelstellingen. Daarnaast ben ik dankbaar voor het vertrouwen en samenwerking die onze opdrachtgevers en partners in ons stellen.

In 2020 bestaat Dura Vermeer 165 jaar en gaan wij onze waardering nogmaals benadrukken met de viering van het 165-jarig bestaan met ruim 2.800 collega's en hun partners.

Rotterdam, 18 maart 2020

Job Dura
Voorzitter Raad van Bestuur
Dura Vermeer Groep NV

KERNCIJFERS

Bedragen in miljoenen euro's	2019	2018	2017	2016	2015
Bedrijfsopbrengsten en werkvoorraad					
Bedrijfsopbrengsten	1.504	1.337	1.183	1.145	1.052
Werkvoorraad *	2.686	2.205	1.846	1.631	1.466
Resultaat en vermogen					
Bedrijfsresultaat inclusief resultaat deelnemingen vóór afschrijvingen, interest en belastingen (EBITDA)	59,3	44,6	33,7	25,1	16,8
Bedrijfsresultaat inclusief resultaat deelnemingen vóór interest en belastingen (EBIT)	47,7	35,1	23,1	14,7	7,2
Nettoresultaat	36,1	26,1	17,1	9,1	3,6
Afschrijvingen materiële vaste activa	11,2	9,2	10,4	10,1	9,6
Afschrijvingen immateriële vaste activa	0,4	0,3	0,2	0,2	-
Netto-investeringen	12,2	4,8	9,0	12,6	6,0
Netto financieringspositie **	108,4	80,9	45,9	40,1	49,6
Eigen vermogen	177,9	149,9	128,9	114,5	105,3
Totaal vermogen	513,8	481,2	409,9	406,3	388,1
Ratio's					
Netto rendement ***	2,4%	2,0%	1,4%	1,0%	0,5%
Nettoresultaat als percentage van het gemiddeld eigen vermogen	22,0%	18,7%	14,1%	8,3%	3,5%
Current ratio	1,26	1,23	1,16	1,10	1,07
Solvabiliteit op basis van eigen vermogen	34,6%	31,1%	31,4%	28,2%	27,1%
Personeelsbezetting					
Gemiddeld aantal werknemers uitgedruk in FTE's	2.642	2.573	2.515	2.423	2.398

* Werkvoorraad betreft het nog niet uitgevoerde deel van de opdrachtwaarden van de projecten die op balansdatum in uitvoering zijn, verhoogd met nieuwe werken waarvan de doorgang met een grote mate van zekerheid vaststaat.

** Liquide middelen minus rentedragende schulden.

*** Netto resultaat als percentage van de bedrijfsopbrengsten.

DURA VERMEER IN HET KORT

Dura Vermeer, opgericht in 1855, is een onafhankelijk familiebedrijf dat zich richt op de Nederlandse markt met activiteiten op het gebied van woningbouw, utiliteitsbouw en infrastructuur. Met € 1,5 miljard omzet en ruim 2.800 medewerkers neemt Dura Vermeer een positie in de top tien van bedrijven in de Nederlandse bouwbranche in. Met meer dan twintig zelfstandige werkmaatschappijen combineren we een sterke regionale verankering met de kennis, kracht en middelen van een landelijk opererend bedrijf. Onze kernactiviteiten betreffen ontwikkeling en realisatie van bouw- en infrastructurele projecten, onderhoud en renovatie. Vaak complexe opgaven, waarbij kwaliteit en veiligheid cruciaal zijn. Onze activiteiten zijn gefundeerd op een solide financiële basis en een open en betrouwbare stijl van zaken doen. Dat is onze norm en het is waar onze klanten zich in herkennen.

DURA VERMEER GROEP NV

DURA VERMEER DIVISIE BOUW EN VASTGOED BV

NIEUWBOUW EN ONTWIKKELING

Dura Vermeer Bouw Hengelo BV

Dura Vermeer Bouw Midden West BV

Dura Vermeer Bouw Zuid BV

Dura Vermeer Bouw Zuid West BV

Dura Vermeer Vastgoed BV

ONDERHOUD EN RENOVATIE

Dura Vermeer Bouw Heyma BV

Dura Vermeer Onderhoud en
Renovatie Zuid BV

Dura Vermeer Onderhoud en
Renovatie Midden West BV

DURA VERMEER DIVISIE INFRA BV

Dura Vermeer Infra Regionale Projecten BV
Dura Vermeer Infra Asset Management BV
Dura Vermeer Haven & Industrie BV
Dura Vermeer Infra Regio Noord Oost
Dura Vermeer Infra Regio Noord West
Dura Vermeer Infra Regio Zuid Oost
Dura Vermeer Infra Regio Zuid West

Dura Vermeer Infra Landelijke Projecten BV

Dura Vermeer Railinfra BV
ASSET Rail BV
Saferail BV

Dura Vermeer Infra Participaties BV
Dura Vermeer Gebiedsontwikkeling Infra BV
Dura Vermeer Infra Milieu BV
Dura Vermeer Reststoffen BV

DURA VERMEER TECHNIEK & INNOVATIE

Showroom BV

Minderheidsdeelnemingen

DURA VERMEER FACILITAIRE BEDRIJVEN

Dura Vermeer Autobehaar BV

Dura Vermeer Materieel BV

Dura Vermeer Onroerend Goed BV

BESTUUR EN TOEZICHT DURA VERMEER GROEP NV

Raad van Commissarissen

B. Vree, voorzitter
ing. D. van Well, vice-voorzitter
Ir. M.E. van Lier Lels
J.M.A. van der Lof MBA
drs. P.S. Overmars

Raad van Bestuur

drs. J. Dura MRE, voorzitter
L.H. Barg RA, CFO
ir. R.P.C. Dielwart
ir. T. Winter

Concernstafdirectie

J.T. Aalbers, ICT
drs. A.A. Boot, Human Resources
G.B. Metselaar, Corporate Communicatie
mr. T. Wilmlink, Juridische Zaken
drs. H.G. Wisman RA, Financiën

Divisiedirectie Bouw en Vastgoed

ir. R.P.C. Dielwart, voorzitter
M.A. ter Hark RA
ing. R.B. Steijn
drs. P.C.M. Krop MRE MRICS

Divisiedirectie Infra

ir. T. Winter, voorzitter
mr. drs. R.B. Kalma RC
ir. J.W. Ligterink

Directie Techniek & Innovatie

drs. H.G. Wisman RA

Directie Facilitaire Bedrijven

L.H. Barg RA

(situatie per 18 maart 2020)

VERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR

Graag bieden wij u hierbij de jaarstukken met daarin opgenomen de jaarrekening over het boekjaar 2019 van Dura Vermeer Groep NV aan.

Algemeen

De productie van de bouwsector is voor het vijfde jaar op rij gestegen. In 2019 is sprake van een groei van 4%. De productie nam met € 3 miljard toe naar een niveau van € 74 miljard en de werkgelegenheid nam met 3,5% toe. Hiermee was de bouw opnieuw een opvallend sterke groeisector in de Nederlandse economie. Met name de utiliteitsbouw draagt bij aan deze groei, de totale productie nam hier met 7,5% toe. De groei bij de woningbouw en bij de infrasector vertoonde een gematigder beeld. De groei lag in beide sectoren rond de 2%. Dura Vermeer ziet voorgaande terug in een groei van de bedrijfsopbrengsten met 12,5%, een beduidend hoger nettoresultaat (+38%) en een flinke toename van de werkvoorraad (+21%).

Bouw en Vastgoed

De groei van de eigen ontwikkelactiviteiten in combinatie met een goede beheersing van het bouwproces en een aantal gunstige verkooptransacties hebben het resultaat van de Divisie Bouw en Vastgoed in 2019 verder laten doorgroeien. Ook de aanhoudende vraag naar nieuwbouwwoningen en de toenemende investeringen in commercieel vastgoed dragen ertoe bij dat de Divisie Bouw en Vastgoed kan terugkijken op een goed jaar. Zowel de bedrijfsopbrengsten van de nieuwbouwactiviteiten als van de onderhouds- en renovatieactiviteiten lieten een groei zien, waarbij het resultaat van de onderhouds- en renovatieactiviteiten nog achterbleef.

Woningbouw

Ook in 2019 is de vraag naar (betaalbare) woningen onverminderd hoog. De stijging van bouwkosten, leidde vaak tot een haast onmogelijke opgave om te bouwen binnen het daarvoor beschikbare budget. De investeringen in virtueel bouwen, contractmanagement en standaardisatie - met een reductie van faalkosten tot gevolg - hielpen de stijgende bouwkosten het hoofd te bieden. Ook werd volop geïnvesteerd in de Showroom Thuis, onze showroom waar kopers van in eigen huis ontwikkelde nieuwbouwwoningen met behulp van virtual reality hun badkamer, sanitair, keuken en inrichting kunnen samenstellen. Tot slot werden in het verslagjaar - ondanks de aanhoudende grote concurrentie - een aantal nieuwe ontwikkellocaties verworven in onder meer Rotterdam, Haarlem, Almere, Bergen op Zoom, Zwolle en Diemen.

Positief voor de woningbouwactiviteiten blijft de goed draaiende economie, het aanhoudende vertrouwen van consumenten en de lage (hypotheek)rente.

In 2019 leverde Dura Vermeer 4.254 woningen op ten opzichte van 3.737 in 2018. Het aantal verkochte woningen uit eigen ontwikkeling bij Dura Vermeer steeg met 15% tot 1.268 woningen in 2019. Ook zag Dura Vermeer de gemiddelde vrij-op-naam-prijs van door haar aan particulieren verkochte woningen opnieuw fors stijgen van € 360.000 naar € 467.000.

Utiliteitsbouw

De utiliteitsbouwmarkt heeft zich ook positief ontwikkeld. Projecten die een aantal jaar geleden in uitvoering waren genomen, werden dit jaar opgeleverd, zoals het TechMed Center voor Universiteit Twente in Enschede en het kantoor voor het Europees Geneesmiddelen Agentschap (EMA) in Amsterdam in opdracht van het Rijksvastgoedbedrijf. In slechts achttien maanden bouwtijd slaagde Dura Vermeer erin om in samenwerking met Heijmans een bijna 40.000 m² groot kantoor van 19 verdiepingen en 80 meter hoog te realiseren. Een ongekende prestatie in bouwend Nederland.

In uitvoering zijnde projecten in 2019 waren onder andere het 45.000 m² grote Unilever Global Foods Innovation Centre in Wageningen, het AFAS Experience Center in Leusden, het kantoor voor chemiebedrijf Dupont op het Bio Science Park in Leiden en het Saxenburgh Medisch Centrum in Hardenberg. Ook startte Dura Vermeer het afgelopen jaar met de bouw van een nieuw eigen kantoor (Dura Vermeer Innovation Center) annex nieuwe showroom, in Utrecht.

Dura Vermeer ziet aanhoudend vertrouwen in de markt om te investeren in nieuwe, kwalitatief hoogwaardige huisvesting als kantoren, laboratoria, scholen en ziekenhuizen. De ingeslagen koers om klanten te bedienen met een Design & Build-concept waarbij ontwerp en uitvoering tegen een afgesproken prijs wordt aangeboden, al dan niet met huuraanbieding, blijkt een goede strategische keuze te zijn. Dura Vermeer ziet de vraag van klanten toenemen vanwege de voorspelbaarheid die dit concept met zich meebrengt.

Onderhoud en renovatie

Woningcorporaties hebben nog geen (definitieve) rendabele oplossing voor het verduurzamen van hun woningvoorraad en belangrijker de financiering hiervan. De zoektocht houdt de bulk van projecten op, hoewel aanbod en urgentie, mede vanuit energie-

en bewonersperspectief, groot zijn. Projecten die wel doorgang vinden, kenmerken zich door lange doorlooptijden die nodig zijn om onder andere bewonersparticipatie te regelen. Dit maakt projecten risicovol en de planning technisch complex. Een mogelijke oplossing is verduurzamingsprojecten in co-making aan te gaan. In plaats van een projectmatige aanpak, met elke keer een apart selectieproces wordt met vooraf geselecteerde bouwpartijen een stroom van renovatieprojecten op gang gebracht. De stroom zorgt voor betere samenwerking, betere prestaties, betere voorspelbaarheid en minder verrassingen.

In de utiliteitsbouw speelt het aspect van verduurzaming ook. Vanuit het oogpunt om kantoren meer aan te sluiten bij de behoefte van de werknemer van deze tijd zijn het met name professionele gebouw-eigenaren die investeren in de renovatie en verduurzaming van kantoorgebouwen. Een eigentijdse, duurzame en gezonde werkomgeving wordt steeds belangrijker voor de uitstraling van de onderneming en de aantrekkelijkheid rondom the battle for talent. Projecten die Dura Vermeer in 2019 onderhanden had waren onder meer de renovatie van kantoor De Walvis in Amsterdam, de renovatie van één van de gebouwen van Erasmus MC in Rotterdam en de renovatie van ING Financial Plaza in Amsterdam.

Transformatie van vastgoed

In Nederland staan een tal van kantoren, winkels en maatschappelijk vastgoed leeg. De leegstand in combinatie met de grote behoefte aan woonruimte heeft geleid tot een impuls van de transformatie-markt. Dura Vermeer heeft in 2019 een aantal opdrachten verworven om transformaties uit te voeren, maar ook eigen vastgoedposities ingenomen om transformaties in de komende jaren te realiseren.

Infrastructuur

De Divisie Infra heeft in het verslagjaar nagenoeg op alle fronten haar doelstellingen behaald. De ongevallenindex (IF-rate) is één van de laagste ooit en de tevredenheid van medewerkers en klanten is verder toegenomen. Daarnaast zijn de bedrijfsopbrengsten en het resultaat wederom verbeterd ten opzichte van voorgaand jaar. De financieel best presterende activiteiten waren de grote landelijke projecten, de rail-activiteiten en het scala aan activiteiten onder de paraplu van participaties (waaronder milieu- en asfaltontwikkelingsactiviteiten). De activiteiten in de regionale inframarkt presteerden minder waarbij bepaalde regio's achter-blevén bij de verwachtingen.

Landelijke projecten

De Divisie Infra is het jaar 2019 gestart met het in

uitvoering nemen van een aantal grote projecten, zoals de verlenging van de A16, de Vechtdalverbinding, de spoorverbetering Naarden-Bussum, de dijkbescherming Stadsdijken Zwolle en de dijkversterking bij Wolferen-Sprok. Deze projecten zijn het resultaat van een gerichte strategie om alleen die projecten uit te voeren die passen bij de aard en omvang van Dura Vermeer in de segmenten mobiliteit, water en energie. De integratie van de ontwerpexpertise binnen de organisatie van Landelijke Projecten is afgerond en opereert naar grote tevredenheid. Multidisciplinaire uitvragen van opdrachtgevers waarbij de opdrachtnemer verantwoordelijk is voor zowel ontwerp, als realisatie, als beheer en onderhoud kunnen hierdoor beter worden bediend. Eind 2019 boekte Landelijke Projecten een groot succes met de definitieve gunning van de ViA15, het doortrekken van de A12 en A15 tussen Ressen en Oudbroeken.

Regionale projecten

De regionale werkmaatschappijen van de Divisie Infra hebben in het verslagjaar hun werkzaamheden in zeer concurrerende omstandigheden moeten uitvoeren, waarbij nog steeds met name op prijs werd aanbesteed. Verder zagen we bij opdrachtgevers een lichte verschuiving van traditionele RAW-bestekken naar geïntegreerde UAV-GC contractvormen met meer risico's voor de opdrachtnemers. Een positieve ontwikkeling is de opkomst van bouwteams, waarin de opdrachtgever en opdrachtnemer al in de ontwerp-/voorbereidingsfase van een project met elkaar samenwerken.

Het volume aan projecten bleef in 2019 op peil, maar dit zal waarschijnlijk afnemen onder invloed van de problematiek rondom stikstof en PFAS. De infrasector worstelt met de onzekerheid of projecten in de planfase zullen doorgaan, daarnaast worden tenders ingetrokken of uitgesteld. Ook tekortschietende budgetten bij opdrachtgevers zullen remmend werken. De ongewenste ontwikkeling om onder kostprijs aan te bieden ligt hierdoor op de loer, zeker waar het projecten betreft die niet in de invloedssfeer van stikstof en PFAS zitten.

De groei van de onderhouds- en vervangingsvraag bij voornamelijk Rijkswaterstaat en bij de grotere provinciale projecten is voor de Divisie Infra aanleiding geweest om met ingang van dit jaar een aparte entiteit op te richten, Dura Vermeer Infra Asset Management BV. Ook is meer nadruk gelegd op de haven- en industrie-activiteiten die ertoe moeten bijdragen dat Dura Vermeer op dit onderdeel verder gaat groeien en minder afhankelijk wordt van publieke opdrachtgevers. De regio's konden profiteren van de hausse in de woningbouwmarkt met activiteiten gericht op het

bouw- en woonrijp maken. Daar de Divisie Infra de regionale activiteiten als ruggengraat van haar ondernemerschap ziet, is het afgelopen jaar veel aandacht besteed aan de identiteit, structuur en aansturing van de organisatie enerzijds en standaardisatie en de veranderende klantvraag anderzijds.

Railinfra

De spooractiviteiten van de Divisie Infra lieten in 2019 op alle fronten groei zien en voor het spoorbedrijf zelf was het een jaar met vele hoogtepunten. Zo werd samen met medewerkers en relaties stil gestaan bij de viering van het 25-jarig bestaan, bereikte het spoorbedrijf als enige in de spoorbranche trede 5 van de Veiligheidsladder en werd het in eigen huis ontwikkelde veiligheidsprogramma "Zien Handelen Leren" ondergebracht in een aparte stichting om zo het veiligheidsbewustzijn in de bouwbranche verder te vergroten.

De verdere verbetering van de financiële prestaties gingen gepaard met een toename van het aantal projecten en groei van het aantal medewerkers. In het heavy railinfra marktsegment - baan, bovenleiding/draagconstructies en E-techniek - voerde ons railbedrijf grote nieuwbouw- en wijzigingsprojecten uit in onder meer Naarden-Bussum en Venlo met complexe buitendienststellingen in opdracht van spoorbeheerder ProRail. Deze projecten zijn in een keer goed uitgevoerd, het resultaat van focus op standaardisatie en operational excellence. In de prestatiemeting van ProRail staat Dura Vermeer Rail Infra B.V. op de eerste plaats.

In de markt voor light railinfra (tram en metro) was ons railbedrijf met name actief in de drie grote steden en veelal integraal met zusterbedrijven van de Divisie Infra. Werkplekbeveiligingsbedrijf Saferail wordt getransformeerd tot Safeconsult met het aanbieden van hoogwaardige dienstverlening op het gebied van veiligheid. Spooronderhoudsaannemer Asset Rail, waarvan Dura Vermeer meerderheidsaandeelhouder is, was eveneens succesvol in de markt en breidde het aantal Prestatie Gerichte Onderhoudscontracten (PGO's) verder uit naar een totaal van zes verzorgingsgebieden. Asset Rail investeerde volop in digitalisering en slimme technologie om de voorspelbaarheid van storingen te vergroten.

Participaties

De deelnemingen van de Divisie Infra kijken terug op een goed jaar, met positieve uitschieters op het gebied van milieu en asfalt. Als gevolg van de goede marktomstandigheden was ook de vraag naar bouw- en grondstoffen groot, met goede prestaties tot gevolg. Hetzelfde geldt voor de productie van asfalt

die in een afnemende markt een groei liet zien van zowel de exploitatie van asfaltsets als de verkoop van asfalt. De jonge bedrijven Falcker en Spotten, startups waarin Dura Vermeer participeert, die gebruik maken van data en slimme technologie bij onderhoudsactiviteiten en parkeeroplossingen, maken de weg vrij naar nieuwe verdienmodellen, onderdeel van de strategie van de Divisie Infra. Ook in 2019 is volop aandacht besteed aan Next, de kraamkamer van ideeën binnen de organisatie van de Divisie.

In het verslagjaar is fors ingezet op verbreding van het productportfolio circulair en hergebruik. Niet alleen op het gebied van grondstoffen maar ook "as a service" met het concept de Circulaire Weg. Zo werd met de provincie Overijssel een overeenkomst gesloten waarbij Dura Vermeer economisch eigenaar is geworden van een stuk van de N739. Dit betekent dat de provincie betaalt voor het gebruik (en dus niet langer voor het bezit). Tegelijkertijd stelt de provincie Dura Vermeer in staat te experimenteren met het sluiten van de kringloop van de weg. Meerdere provincies hebben reeds interesse getoond in dit concept. Ook werd Roof2Road opgericht, een bedrijf dat bitumen uit dakbedekkingen haalt en als herbruikbare grondstof toepast in asfalt.

Hoogtepunt was het verkrijgen van een 40% belang in de Leeuwenstein Groep, die beide bedrijven sterker positioneert op de groeiende markt van beheer en onderhoud van infrastructuur.

Personeel en Organisatie

In de gehele bouwsector is de vraag naar personeel groot en staat het aanbod onder druk. Dit geldt voor zowel jong talent als voor ervaren professionals. Met de aanhoudende druk op de arbeidsmarkt is het een grote uitdaging om nieuwe mensen aan te trekken. Het positieve imago van Dura Vermeer als werkgever zorgt voor aantrekkingskracht in de markt. Ook ons "via via"-programma, waarbij wij onze medewerkers vragen mensen uit hun eigen netwerk persoonlijk te benaderen met als doel hen te motiveren om te solliciteren bij Dura Vermeer heeft geleid tot nieuwe instroom.

Diversiteit

De rol van Dura Vermeer verandert steeds meer van capaciteitsaanbieder naar leverancier van toegevoegde waarde. Opgaven zijn complexer geworden, waardoor er meer en meer behoefte is aan een multidisciplinaire netwerkstructuur. Het stimuleren van diversiteit op het gebied van opleiding, competenties en vaardigheden vormt de nieuwe sleutel tot succes. Er is meer dan ooit behoefte aan kritische denkers, creatieve probleem-oplossers en mensen

met een hoge emotionele intelligentie. Met gemengde teams leveren we betere diensten en sluiten we beter aan bij wat er van ons gevraagd wordt in een moderne maatschappij.

Dura Vermeer streeft naar diversiteit op alle niveaus in haar organisatie. Dura Vermeer zoekt in dit verband naar een gezonde mix van mensen met een andere opvatting en een andere achtergrond. Daarbij maken wij geen onderscheid naar ras, geloof of geslacht. Ons diversiteitsbeleid is gestoeld op drie pijlers:

- Meer vrouwen, zowel aan de basis, als aan de top;
- Meer medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt;
- Meer culturele diversiteit.

Een belangrijke stap in de ontwikkeling naar een meer divers bedrijf is het aandeel vrouwelijke (top-) professionals te vergroten en daarmee meer vrouwen op te leiden voor management posities binnen het bedrijf. In 2019 is de strategie voor genderdiversiteit geformaliseerd en zijn kwantitatieve doelstellingen gericht op meer vrouwen in de (sub)top gedefinieerd. Dit heeft ertoe geleid dat wij meer vrouwen hebben mogen verwelkomen in 2019. Het vrouwenennetwerk van Dura Vermeer, EVA, speelt een belangrijke rol om deze vrouwen (blijvend) te verbinden. Onder leiding van het EVA-bestuur werden diverse bijeenkomsten georganiseerd om EVA-vrouwen met elkaar in verbinding te brengen, te inspireren en te coachen.

Dura Vermeer streeft naar een complementaire samenstelling van zowel de Raad van Bestuur als de Raad van Commissarissen met een voldoende mate van diversiteit. Diversiteit heeft daarbij betrekking op aspecten als geslacht, kennis, ervaring, vaardigheden en persoonlijkheid. Een evenwichtige verdeling is in de Wet Bestuur en Toezicht gedefinieerd als: 'minimaal 30 procent van de zetels in raden van bestuur en raden van commissarissen wordt bezet door vrouwen'. Dit streefpercentage is in 2019 niet gerealiseerd. Dura Vermeer heeft het beleid om bij de (toekomstige) benoeming van leden van de RvB en RvC specifiek ook vrouwelijke kandidaten te zoeken, waarbij de uiteindelijke selectie plaatsvindt op de onderlinge toegevoegde waarde van personen ten opzichte van elkaar. De beloning van de leden van de Raad van Bestuur bestaat uit een vast jaarsalaris en een variabele beloning welke afhankelijk is van enerzijds het resultaat van de onderneming in haar geheel en anderzijds van het behalen van de individueel vastgestelde doelstellingen. De beloning van de Raad van Commissarissen is vast en onafhankelijk van de resultaten van de onderneming en wordt voorafgaand aan het boekjaar vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Het gemiddelde personeelsbestand (FTE) bedroeg in 2019 2.642 in vergelijking met 2.573 in 2018.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Maatschappelijk verantwoord ondernemen vormt een integraal onderdeel van onze activiteiten. We zijn ons ervan bewust dat elke ontplooiing van bouwactiviteit effect heeft op de mens, het milieu en onze omgeving. Ons MVO-beleid omvat doelstellingen gericht op kwaliteit, arbeidsomstandigheden (met als belangrijkste randvoorwaarde veiligheid) en milieu.

Kwaliteit

Dura Vermeer streeft ernaar om zo efficiënt mogelijk een kwalitatief hoogwaardig en duurzaam product te realiseren waarmee zij optimaal invulling geeft aan de klantwensen resulterend in een hoge klantwaardering waarmee we het merkonderscheid vergroten. Vakmanschap en certificaten zorgen ervoor dat proces en kwaliteitsstandaarden in de bouw worden bereikt. De belangrijkste certificeringen die voor de gehele Dura Vermeer organisatie gelden zijn: ISO 9001, ISO 14001 en VCA. Ook hebben wij de nodige voorbereidingen getroffen om ons in 2020 te laten certificeren voor ISO 27001 (Informatiebeveiliging). Daarnaast zijn er tal van sectorspecifieke of materiaal-specifieke certificaten.

Veiligheid

Dura Vermeer heeft in 2019 wederom flink ingezet op het verder stimuleren van een pro-actieve veiligheidscultuur binnen de organisatie en het stimuleren van ketenpartners om veilig te werken. De landelijk erkende Veiligheidsladder wordt ingezet als instrument om het veiligheidsbewustzijn en bewust veilig handelen van de organisatie te meten en te stimuleren. Het doel is het terugdringen van het aantal onveilige situaties met minder incidenten (verzuim, schades) tot gevolg. Op de Veiligheidsladder maakte het spoorbedrijf van Dura Vermeer in het afgelopen jaar een sprong naar het hoogste niveau, Trede 5 en is daarmee vooralsnog de enige in de spoorbranche. De Divisie Infra handhaafde haar uitstekende positie op Trede 4. De Divisie Bouw en Vastgoed heeft na een uitgebreide zelfevaluatie de aanbeveling gekregen voor certificatie op Trede 3, waarbij op vier van de zes aspecten al niveau 4 werd geconstateerd. Ook is het afgelopen jaar veel energie gestopt in de Dag van de Veiligheid en de uitrol van de Generieke Poortinstructie (GPI), onder alle mede-werkers van Dura Vermeer. De GPI is één van de initiatieven van de Governance Code Veiligheid in De Bouw, welke Dura Vermeer onderschrijft.

Dura Vermeer ziet veiligheid niet als iets exclusiefs voor Dura Vermeer, maar juist als iets waar alle

betrokkenen in het bouwproces de schouders onder moeten zetten. Het stimuleren van ketenpartners om veilig te werken heeft Dura Vermeer ertoe aangezet om haar - in eigen huis ontwikkelde - veiligheidsprogramma "Zien Handelen Leren" het afgelopen jaar onder te brengen in een aparte stichting. Iedereen - van onderaannemer tot opdrachtgever - kan nu gebruik maken van dit vooruitstrevende veiligheidsprogramma en niet alleen in de bouwsector, maar ook daarbuiten. Dat het breed beschikbaar stellen van een dergelijk veiligheidsprogramma geen sinecure is, blijkt uit het feit dat er in de bouw nog te veel ongevallen zijn. Ter verbetering van de veiligheidscultuur op de projecten is Dura Vermeer ook begonnen met het inspireren en motiveren van de ruim 120 vaste partners en jaarcontractanten. De focus ligt daarbij expliciet op onze onderaannemers.

Milieu

Dura Vermeer is een grote toonaangevende bouw- en infraonderneming, actief in Nederland. Met bijna 165 jaar geschiedenis als familiebedrijf, is continuïteit onze belangrijkste drijfveer. Daarvoor is het cruciaal om naar al onze stakeholders te luisteren, flexibel te zijn en tijdig in te spelen op maatschappelijke ontwikkelingen, zoals op het gebied van duurzaamheid. Als innovatief familiebedrijf zit het in onze genen om te bouwen aan een wereld waar ook de volgende generaties in kunnen wonen, werken en leven. De bouw en vastgoedbranche heeft een enorme impact op die wereld. In Nederland is de sector verantwoordelijk voor 50% van het grondstoffenverbruik, 40% van het energieverbruik en 35% van de CO₂ uitstoot. Daar liggen dus grote verbeterkansen.

Dura Vermeer heeft het afgelopen jaar gewerkt aan het meer expliciteren van de rol en positionering van duurzaamheid binnen en buiten de organisatie. Onder het motto "In doen verbinden. In groen vooruit" streven wij ernaar dat in 2030 iedere Dura Vermeer oplossing bijdraagt aan een gezonder en groener Nederland. Om die ambitie waar te maken, is in 2019 gewerkt aan initiatieven als de Circulaire Weg, verlichting "as a service", de Biobased Proeftuin, de ontwikkeling van duurzame materialen en slimme en intelligente huisvesting. Het doel: verdere reductie van CO₂ en het sluiten van de kringloop, door hergebruik van materialen te stimuleren. Door onze verantwoordelijkheid te nemen, kunnen we blijvend waarde toevoegen aan een duurzame leefomgeving voor iedereen. Nu, en voor generaties in de toekomst.

Wij verwachten dat er de komende jaren doorbraken mogelijk zijn op het gebied van duurzaam, CO₂-arm en circulair bouwen. Dura Vermeer onderschrijft hiertoe de Sustainable Development Goals (SDG's),

die door de Verenigde Naties zijn vastgesteld als onderdeel van de nieuwe mondiale duurzame ontwikkelingsagenda voor 2030. Als bouw- en infraonderneming richten wij ons met name op die ontwikkelingsdoelstellingen waar wij de meeste impact kunnen maken. Binnen het thema Duurzaamheid, zijn dit:

- SDG 7 Betaalbare en duurzame energie
- SDG 9 Industrie, innovatie en infrastructuur
- SDG 11 Duurzame steden en gemeenschappen
- SDG 12 Verantwoorde consumptie en productie
- SDG 15 Leven op het land

Deze doelstellingen zijn verwerkt in de Dura Vermeer strategie en vormen het uitgangspunt voor het Dura Vermeer duurzaamheidsbeleid. Concreet betekent dit voor ons:

1. We bouwen aan een Nederland waarin mensen wonen, leven en bewegen met zo min mogelijk uitstoot (of op schone energie). Daarmee dragen we bij aan de klimaatdoelen.
2. We gebruiken zo veel mogelijk grondstoffen die opnieuw groeien of al in de kringloop zijn. Daarmee voorkomen we schaarste van grondstoffen.
3. We ontwerpen, bouwen en oogsten met het oog op toekomstig gebruik van materialen. Zo werken we aan een circulaire economie zonder afval.
4. We bouwen met oog voor onze omgeving. Daarmee streven we naar een positieve impact op de natuurlijke en gezonde leefomgeving, die voorbereid is op de vraagstukken van toekomst.

De afgelopen jaren heeft Dura Vermeer al veel gedaan om haar eigen energiegebruik en afvalstromen te monitoren en te reduceren. Getroffen maatregelen omvatten het aanpassen van onze energiecontracten (100% groene stroom), het gebruik van zonnepanelen, alsmede het afschaffen van de mogelijkheid om op diesel te rijden en het stimuleren van elektrisch rijden.

In 2019 hebben wij ons ambitieniveau verhoogd. Wij geloven dat er de komende jaren doorbraken mogelijk zijn op het gebied van duurzaam en circulair bouwen. Overheden hebben zich internationaal verplicht om hun economieën te verduurzamen. Daarom gaan we de komende periode versnellen in het ontwikkelen van een duurzame mentaliteit binnen de organisatie, in het opbouwen van expertise en in het ontwikkelen van nieuwe oplossingen.

Leidende rol in verduurzaming

Onze ambitie is om binnen de bouwsector een leidende rol in de verduurzaming te spelen. Dat betekent dat we op dit gebied initiatief nemen, snel ervaring willen opdoen en sterk concurrerend willen zijn. Hierbij richten we ons specifiek op twee voorwaarden voor een toekomstbestendige wereld: De opwarming van

de aarde beperken door CO₂ reductie en de uitputting van grondstoffen beperken door circulair bouwen.

CO₂ reductie

CO₂ reductie gaat vooral over minder gebruik van fossiele energie. Daarbij kijken we naar onze eigen (bouw-)processen, onze kantoren, het wagenpark etc. Maar we gaan ons juist ook richten op het ontwikkelen en bouwen van energie neutrale bouwwerken.

Circulair bouwen

Circulariteit gaat erom in alle processen en producten zoveel mogelijk met hernieuwbare grondstoffen en materialen te werken en deze hoogwaardig te hergebruiken. We streven uiteindelijk naar een manier van werken waarin materialen in de kringloop kunnen blijven en er geen waarde verloren gaat. Dat is de enige manier om te voorkomen dat grondstoffen uitgeput raken.

Voor meer informatie over hoe wij invulling geven aan de hiervoor genoemde doelstellingen zowel op onze projecten als in onze bedrijfsvoering, verwijzen wij naar ons activiteitenverslag.

Risicomanagement

Risicomanagement is succesvol als het integraal bijdraagt aan het realiseren van onze strategische ambities en doelstellingen. Externe ontwikkelingen brengen naast de reguliere risico's in de bouw-branchen nieuwe en andere risico's voor Dura Vermeer met zich mee.

- Verandering van het risicolandschap: risico's zijn steeds complexer (w.o. cyber), met elkaar verbonden (w.o. beschikbaarheid van arbeidskrachten), meer beweeglijk (w.o. prijzen van grond- en hulpstoffen) en hebben bij optreden een grotere impact.
- De rol van de sector in het bouw-ecosysteem en de doelen uit de Bouwagenda.
- Transitie van de sector met steeds meer focus op technologie en digitalisering.
- Zero tolerance opvatting in het maatschappelijk verkeer aangaande fouten in de bedrijfsvoering en persoonlijke aansprakelijkheid van bestuurders.
- Toenemende (en conflicterende) regelgeving, zoals Wet Keten Aansprakelijkheid en de Privacy wetgeving (AVG).

Daarnaast spelen ook interne ontwikkelingen die impact hebben op het risicoprofiel en de risicobereidheid van Dura Vermeer. Belangrijke ontwikkelingen zijn: (1) de ontwikkeling naar een lerende organisatie met als gevolg meer transparantie en een toenemende betrokkenheid van directies, Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen, (2) het willen en moeten aanhaken bij de dynamiek en de snelle ontwikkelingen

in de bouwwereld met nieuwe initiatieven en investeringen alsmede (3) de grote behoefte aan meer data-gedreven sturingsinformatie. Dit betekent dat Dura Vermeer haar risico's, het risicoprofiel en de risicobereidheid frequent evalueert.

Projectbeheersing vormt de rode draad in onze risicoaanpak. Vanaf de selectie van een opdracht tot en met nazorg zijn onze beheersings- en controle-systemen erop gericht de juiste balans te houden tussen onder-nemerschap en het voor Dura Vermeer gewenste risicoprofiel. Omdat de markt van woning- en utiliteitsbouw, vastgoedontwikkeling en infrastructuur veelzijdig en uitdagend is en wij projecten uitvoeren van eenvoudig en klein in omvang tot omvangrijk en complex, maken wij steeds opnieuw een keuze; welke projecten passen bij ons, met als algemeen uitgangspunt een verantwoorde balans tussen risico en rendement. Er is in onze ogen sprake van een verantwoorde balans tussen risico en rendement wanneer:

- Het project qua aard en omvang past binnen de doelstellingen van de onderneming en de benodigde ervaring, capaciteit en deskundigheid beschikbaar is;
- De opdrachtgever het te verwerven project financiert. Indien Dura Vermeer zelfstandig moet financieren (wat met name het geval is bij vastgoedontwikkelingsactiviteiten) wordt de financierbaarheid beoordeeld, de wijze waarop dit is te realiseren, de verwachte looptijd hiervan en het te behalen resultaat, rekening houdend met dit hogere risicoprofiel.
- Op projectniveau geen sprake is van een onbeperkte aansprakelijkheid en waar mogelijk en gewenst risico's (kunnen) worden verzekerd;
- Het project renderend is met een bij de risico's en contractvorm passende opslag voor winst en risico;
- Projecten met een afzetrisico een meer dan gemiddelde winstmarge genereren, rekening houdend met de inbreng van eigen vermogen;
- Een project dat voor eigen rekening en risico is gerealiseerd na gereedkomen binnen 6 maanden verkocht kan worden tenzij vooraf besloten is bij het project betrokken te blijven zoals bij pps-opdrachten of projecten voor eigen gebruik;
- Voor projecten die in combinatie met anderen uitgevoerd worden, iedere combinant naar rato van zijn inbreng middelen inbrengt en in evenredigheid risico loopt.

Strategische en marktrisico's

Een ander aspect dat wordt meegenomen in de besluitvorming is het onderscheid dat Dura Vermeer kan maken ten opzichte van haar concurrenten, daarbij gaat het om innovatief karakter, complexiteit, integrale

aanpak en benodigde financiële inbreng. De wijze van verwerving, zoals aanbesteding, bouwteam, eigen ontwikkeling en publiek private samenwerking, speelt daarbij ook een rol. De onderlinge samenstelling van deze elementen in de afzonderlijke projecten bepaalt het risicoprofiel en de keuze. Om de risico's van de gemaakte keuzes te beheersen, hanteert Dura Vermeer een mix van maatregelen op basis waarvan de gemaakte keuzes worden gevolgd en zo nodig bijgestuurd:

- De Raad van Bestuur evalueert periodiek in samenspraak met haar commissarissen en aandeelhouders of de lange termijn strategie dient te worden herzien. Deze evaluatie mondt uit in een strategisch plan dat richtinggevend is voor de divisies en werkmaatschappijen en bepalend is voor de keuze van projecten.
- De werkmaatschappijen en de divisies maken jaarlijks een eigen operationeel plan, waarbij het strategische plan van de Raad van Bestuur als uitgangspunt dient en er sprake is van een gezonde mix in samenstelling van de projecten (aanbesteding, bouwteam, eigen ontwikkeling, pps).
- Op basis van de door de Raad van Bestuur geformuleerde uitgangspunten stellen de divisies en de werkmaatschappijen een jaarbegroting op volgens uniforme waarderingsgrondslagen waaruit de onzekerheden en aangegane risico's in voldoende mate blijken.

Operationele risico's of uitvoeringsrisico's

De activiteiten die Dura Vermeer ontplooit, kunnen ook risico's met zich brengen voor medewerkers, onderaannemers, leveranciers en de directe omgeving van de bouwplaats. Dura Vermeer zet hoog in op het gebied van veiligheid. Als uitgangspunt geldt dat ten aanzien van veiligheid geen enkel risico gelopen mag worden en dat iedereen zich aan de veiligheidsinstructies dient te houden, ook al gaat dit ten koste van de voortgang en/of het rendement van het project. De verantwoordelijkheid voor het beheersen van deze risico's ligt in eerste instantie bij het management van de werkmaatschappij zelf. Rondom het aannemen van projecten zijn de volgende procedures en maatregelen van toepassing:

- Het hanteren van een tenderformulier of investeringsaanvraag met daarin opgenomen een duidelijke omschrijving van het project, zowel qua aard en omvang, rendement, financieringsbehoefte als specifieke risico's. Afhankelijk van aard, omvang en risicoprofiel dienen deze documenten vooraf schriftelijk ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de divisiedirectie, Raad van Bestuur en/of Raad van Commissarissen. Op basis hiervan wordt bepaald of het project past in het risicoprofiel van Dura Vermeer en met de verwerving van het project

kan worden doorgegaan;

- Het toepassen van standaardprocedures bij het selecteren en beoordelen van mede-uitvoerende en risicodragende partners en andere bij het project betrokken partijen;
- Een inventarisatie in detail van de aanwezige organisatorische, contractuele, uitvoerings-technische, financiële, juridische en/of verzekerings-technische risico's en de maatregelen die genomen (kunnen) worden om deze te beheersen c.q. te verdisconteren in de aanbestedingsprijs;
- Verdere uitwerking van het project in inschrijvings- en werkbegrotingen aan de hand van detailcalculaties op basis van vaste schema's en periodiek getoetste standaarden, marktsonderingen, aanbestedingen van leveranciers en onderaannemers.
- Het samenstellen van een projectteam waarin alle noodzakelijke disciplines en deskundigheden vertegenwoordigd zijn.

De mix van maatregelen om het uitvoeringsrisico te beheersen is opgenomen in het Management Zorg Systeem als onderdeel van het kwaliteitssysteem van Dura Vermeer. In dit Management Zorg Systeem zijn onder andere richtlijnen, werkinstructies, procedures en controlelijsten opgenomen op het gebied van contractmanagement, omgevingsmanagement, inkoop, veiligheid, gezondheid en milieu, aansprakelijkheid en verzekeringen en beveiliging van IT-systemen. Controle op de handhaving van procedures en instructies vindt plaats door middel van periodieke tool box meetings, voortgangs- en evaluatiegesprekken en interne en externe audits.

Compliance risico's

Dura Vermeer volgt wettelijke bepalingen en branchegerelateerde gedragscodes van SBIB, NEPROM en Bouwend Nederland. Dura Vermeer beschikt over een actuele gedragscode die geldt voor alle medewerkers. Jaarlijks geven de statutaire directies van de werkmaatschappijen een ondertekende verklaring af, waarin wordt bekrachtigd dat is gewerkt binnen wettelijke kaders en conform de concernrichtlijnen van Dura Vermeer. Daarnaast is sprake van een Klokkenluidersregeling. Door het hoge tempo van ontwikkelingen op voor ons relevante wet- en regelgeving laat Dura Vermeer zich actief adviseren en trainen door externe deskundigen. Dura Vermeer en de belastingdienst hebben een Convenant Horizontaal Toezicht gesloten. Dit Convenant is in 2019 geëvalueerd en zal worden gecontinueerd.

Financiële risico's

De gemaakte keuzes ten aanzien van de strategische en marktrisico's en de beheersing van de operationele risico's hebben ook invloed op de aard en de hoogte van

de financiële risico's. Deze hebben zowel een korte als lange termijn karakter. Het korte termijn karakter komt tot uiting in de werkkapitaalbehoefte en dus de liquiditeitspositie. Het lange termijn karakter betreft het vermogensbeslag dat de projecten met zich meebrengen en daarmee de solvabiliteit, ofwel de invloed op de convenanten van de banken, de resterende mogelijkheden om nieuwe projecten te verwerven en indien nodig te financieren, en het in voldoende mate kunnen verschaffen van zekerheden in de vorm van bankgaranties of anderszins. Ten einde de financiële risico's te beheersen worden de volgende periodieke rapportages opgemaakt:

- Per 4 weken een geactualiseerde, beknopte prognose van het voor dat jaar verwachte resultaat met een verklaring van de aanpassingen ten opzichte van de begroting c.q. de vorige prognose;
- Per 4 weken een overzicht van het verloop van de eigen liquiditeit en de liquiditeit bij bouwcombinaties, de ouderdom van debiteuren en de gerealiseerde omzet;
- Periodiek wordt er voor ieder project een prognose van het verwachte eindresultaat gemaakt;
- Per kwartaal een uitgebreide rapportage waarin naast de prognose van het resultaat ook een beschrijving van de ontwikkelingen, een inzicht van de stand van zaken van de onderhanden projecten en een actualisering van de in de begroting opgenomen onzekerheden deel van uit maken;
- Periodiek een prognose van de balans en de financieringsbehoefte voor het lopende jaar en de komende drie jaar om te beoordelen of er voldoende financiële ruimte beschikbaar is om nieuwe projecten te starten. Daarbij geldt als uitgangspunt dat investeringen in projecten pas plaatsvinden als de financiering tot en met de oplevering is veiliggesteld.
- Daartoe worden projecten met een financieringsbehoefte, anders dan de gebruikelijke termijnregelingen, vooraf ter goedkeuring voorgelegd aan de Raad van Bestuur;
- Dura Vermeer is ook risicodragend bij de ontwikkeling van projecten in woningbouw en utiliteitsbouw. Voordat met de bouw wordt begonnen, dient minimaal 70% van het project verkocht of verhuurd te zijn, is de financiering zeker gesteld en genereert het project bij oplevering een positieve cashflow;
- Voor het stellen van garanties heeft Dura Vermeer garantiefaciliteiten bij banken en borgmaatschappijen. Deze garanties hebben doorgaans het karakter van afbouwgaranties en zijn ruim voldoende om in de behoefte te voorzien;
- Waar dat mogelijk en gewenst is, worden risico's verzekerd.

Dit samenstel van procedures, maatregelen en "checks en balances" om alle mogelijke risico's in een vroeg stadium te onderkennen en te beheersen bepaalt in hoge mate het succes van ons bedrijf.

FINANCIËLE RESULTATEN

Het nettoresultaat van Dura Vermeer stijgt van € 26,1 miljoen naar € 36,1 miljoen. De bedrijfsopbrengsten in 2019 bedragen € 1,5 miljard, een toename van ruim 12% ten opzichte van 2018. Naast een stijging van de bedrijfsopbrengsten en het nettoresultaat is:

- De werkvoorraad per einde boekjaar gestegen tot bijna € 2,7 miljard (2018: € 2,2 miljard);
- De solvabiliteit gestegen naar circa 34,6% (2018: 31,1%);
- De netto financieringspositie gestegen naar € 108,4 miljoen (2018: € 80,9 miljoen).

Bedrijfsopbrengsten

De bedrijfsopbrengsten in 2019 zijn gestegen ten opzichte van 2018 en zijn als volgt over de activiteiten verdeeld:

Bedrijfsopbrengsten		
In miljoenen euro's	2019	2018
Woningbouw	608	540
Utiliteitsbouw	320	284
Infrastructuur	574	507
Overig	2	6
	1.504	1.337

De bedrijfsopbrengsten kwamen volledig in Nederland tot stand.

EBIT

Het bedrijfsresultaat (inclusief resultaat deelnemingen) voor interest en belastingen nam toe van € 35,1 miljoen in 2018 tot € 47,7 miljoen in 2019. Zowel bij de Divisie Bouw en Vastgoed als bij de Divisie Infra verbeterde het werkenresultaat met name door een beter prijs-niveau en het beter beheersen van de projectrisico's.

Resultaat na belastingen

Het resultaat na belasting kwam in 2019 uit op een winst van € 36,1 miljoen en is als volgt samengesteld:

Resultaat na belasting		
In miljoenen euro's	2019	2018
EBITDA*	59,3	44,6
Afschrijvingen	-11,6	-9,5
EBIT	47,7	35,1
Rentebaten en -lasten	-0,2	-0,7
Belastingen	-11,4	-8,3
Resultaat na belastingen	36,1	26,1

* inclusief resultaat deelnemingen

De belastinglast wordt berekend over de behaalde resultaten, rekening houdend met de mutatie in de voorziening voor latente belastingverplichtingen, met niet belastbare of aftrekbaar bedragen en met andere fiscale faciliteiten. Het van toepassing zijnde belastingpercentage bedraagt 25%.

Balans, investeringen, netto kasstroom en vermogen

Het balanstotaal is gestegen van € 481,2 miljoen ultimo 2018 tot € 513,8 miljoen ultimo 2019. Deze stijging is met name het gevolg van de hoge(re) productie in 2019. Het saldo aan liquide middelen stijgt met € 29,0 miljoen tot € 119,5 miljoen terwijl het bedrag aan rentedragende schulden licht steeg van € 9,6 miljoen naar een bedrag van € 11,1 miljoen, hetgeen resulteerde in een verbetering van de netto financieringspositie met € 27,5 miljoen tot € 108,4 miljoen.

De kasstroom uit operationele activiteiten in 2019 was positief en bedroeg € 63,9 miljoen tegenover € 46,3 miljoen in 2018. De kasstroom uit investeringsactiviteiten bedroeg € 28,5 miljoen negatief (2018: € 5,3 miljoen negatief). Dit kan verklaard worden doordat Dura Vermeer naast de gebruikelijke investeringen in materieel en automatisering tevens heeft geïnvesteerd in een kantoorlocatie en een 40%-belang heeft genomen in de Leeuwenstein Groep. De kasstroom uit financieringsactiviteiten komt uit op € 6,6 miljoen negatief tegenover € 12,5 miljoen negatief in 2018, als gevolg van het aantrekken van een projectfinanciering. De nettokasstroom voor 2020 wordt in belangrijke mate bepaald door de mate waarin de beschikbare liquiditeit tijdelijk wordt ingezet om vastgoedprojecten te ontwikkelen en te verkopen, waarbij vooralsnog de verwachting bestaat dat geen gebruik zal worden gemaakt van de rekening-courant faciliteit.

Het eigen vermogen ultimo 2019 is gestegen tot € 177,9 miljoen, dit betekent dat de solvabiliteit over 2019 34,6% bedraagt. Dura Vermeer is met haar banken ratio's ten aanzien van solvabiliteit, leverage en interest coverage overeengekomen. Dura Vermeer voldoet in en ultimo 2019 ruim aan deze ratio's.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Dura Vermeer maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de vennootschap blootstellen aan markt- of kredietrisico's. Het betreft financiële instrumenten

die in de balans zijn opgenomen. Dura Vermeer maakt geen gebruik van valutatermijncontracten, rente- of valutaopties en handelt niet in deze financiële derivaten. Zij heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet-nakomen door een tegenpartij van aan de vennootschap verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten.

Kredietrisico

De onderneming loopt kredietrisico over leningen en vorderingen opgenomen onder financiële vaste activa, handels- en overige vorderingen en liquide middelen. De blootstelling aan kredietrisico van de onderneming wordt hoofdzakelijk bepaald door de individuele kenmerken van de afzonderlijke afnemers. Daarnaast houden wij ook rekening met de demografische aspecten van het klantenbestand, waaronder het risico op wanbetaling in de sector waarin de afnemers actief zijn, aangezien deze factor van invloed is op het kredietrisico. Als onderdeel van het door de Raad van Bestuur geformuleerde kredietbeleid wordt iedere nieuwe klant afzonderlijk op kredietwaardigheid beoordeeld voordat de betalings- en leveringsvoorwaarden van de Groep worden aangeboden. In die beoordeling worden, indien voorhanden, externe kredietbeoordelingen meegenomen en in sommige gevallen ook bankreferenties.

De handelsdebiteuren bevatten geen belangrijke concentratie van vorderingen in bepaalde marktsectoren. De nominale waarde van de financiële bezittingen waarover kredietrisico wordt gelopen, is als volgt:

Kredietrisico		
In duizenden euro's	31-12-2019	31-12-2018
Leningen en vorderingen		
financiële vaste activa	6.763	6.762
Vorderingen en overlopende activa exclusief onderhanden werken	173.582	231.525
Liquide middelen	119.469	90.498
	328.785	328.785

Renterisico en kasstroomrisico

De onderneming loopt renterisico over de rentedragende vorderingen en schulden. Voor vorderingen en schulden met variabel rentende renteaftspraken loopt de onderneming risico ten aanzien van toekomstige kasstromen en met betrekking tot vastrentende leningen reële waarde risico. De rentegevoeligheid over de rentedragende vorderingen en schulden is

gezien de omvang van de rentedragende vorderingen en schulden gering. Derhalve heeft de onderneming geen afgeleide rente-instrumenten afgesloten.

Liquiditeitsrisico

De onderneming bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het management ziet erop toe dat voor de onderneming steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen en dat tevens voldoende financiële ruimte onder de beschikbare faciliteiten beschikbaar blijft om steeds binnen het gestelde financieringsconvenant te blijven.

Marktrisico

Marktrisico betreft het risico dat de inkomsten van de onderneming of waarde van de financiële instrumenten nadelig beïnvloed worden door veranderingen van marktprijzen. Het betreft de verandering van de marktprijs van grond- en hulpstoffen en uitbesteed werk in de periode tussen het offertetraject en de uitvoeringsfase. Het voorgenoemde risico wordt veelal gemitigeerd door: (1) het incorporeren van een indexatieregeling in de overeenkomst bij grote langlopende projecten en/of, wanneer dit niet mogelijk is, (2) het vroegtijdig vastleggen van prijzen en voorwaarden bij leveranciers en onderaannemers.

VOORUITZICHTEN

In 2020 komt de groei van de bouwsector naar alle waarschijnlijkheid stil te vallen. De vergunningverlening bij de nieuwbouw van woningen liep in de eerste maanden van 2019 al duidelijk terug en dit zette zich in de tweede helft van het jaar versterkt door als gevolg van de stikstofcrisis. Ook een deel van de infrastructuurprojecten liepen door stikstof en PFAS vertragingen op en overheidsmaatregelen moeten voorkomen dat de productie niet nog zwaarder terugvalt. De utiliteitsbouw-productie ontwikkelt zich relatief gunstig, maar dat leidt tot niet meer dan een stabilisatie. De nieuwbouw van woningen staat onder druk, terwijl renovatie en onderhoud stabiel blijven. De positieve kant is dat er waarschijnlijk meer arbeidskrachten op de markt vrijkomen, waar eerst sprake was van schaarste en dat de prijzen van materialen minder hard zullen stijgen door een afnemende vraag.

Ondanks de stikstof en PFAS problematiek zijn wij in 2020 gestart met een relatief goed gevulde orderportefeuille. Naast onze strategische ambities, blijft onze focus ook liggen op operational excellence: projectbeheersing en kostenoptimalisatie met als doel het verbeteren van werkenresultaten en investeren in duurzame, digitale en innovatieve oplossingen

in onze processen, maar juist ook in onze producten, diensten en concepten.

De ambities van Dura Vermeer zijn hoog. Wij willen (blijvend) vooroplopen op het gebied van kwaliteit, veiligheid, duurzaamheid, digitalisering en moderne arbeidsrelaties. Wij willen door effectieve innovatie een voorsprong hebben en houden in de markt en doorlopend waarde toevoegen voor medewerker, klant en maatschappij.

Om dit te bereiken is Dura Vermeer continu op zoek naar verbeteringen en vernieuwingen. We willen als belangrijke speler in de Nederlandse bouwbranche een bijdrage leveren aan een gezonde, duurzame leefomgeving door het ontwikkelen van circulaire concepten en het toepassen van bio-based materialen (hout, lignine, bamboe), ter vervanging van beton, bitumen, staal. Ook willen we koploper blijven als het gaat om virtueel bouwen met BIM. Daarnaast gaan we in 2020 vaker drones inzetten om inspecties te doen.

Ook gaan we in hoog tempo door met het ontwikkelen van digitale oplossingen om onder andere de communicatie met huurders (bij verduurzaming van corporatiewoningen) verder te verbeteren, toekomstige onderhoudskosten te kunnen voorspellen en interne processen soepeler en efficiënter te laten verlopen.

Corona

Sinds enkele weken wordt de stikstof en PFAS-problematiek overschaduwd door de potentiële gevolgen van het virus COVID-19. De impact van deze pandemie op onze bedrijfsactiviteiten in 2020 en daarmee op onze omzet en resultaat is nog moeilijk in te schatten. We volgen de adviezen van het RIVM op de voet en nemen daar waar nodig alle voorgeschreven en/of benodigde maatregelen om verspreiding te voorkomen en om de continuïteit van onze projecten te waarborgen. Dura Vermeer is een financieel gezond bedrijf met een robuuste liquiditeit en een zeer goed gevulde orderportefeuille. Dit maakt dat wij er vertrouwen in hebben ook deze crisis als bedrijf op te kunnen vangen.

De investeringen in materiële vaste activa - buiten vastgoedposities om - zullen het komende jaar naar verwachting beperkt blijven tot vervangingsinvesteringen.

Onze liquiditeitspositie blijft naar verwachting goed. De rekening courant faciliteit bij de banken van € 60 miljoen zullen wij, waar nodig en gewenst, (gedeeltelijk) inzetten.

Wij verwachten dat het aantal medewerkers licht zal stijgen.

Tot slot zijn we onze directies en medewerkers heel veel dank en waardering verschuldigd voor hun inzet en betrokkenheid gedurende het afgelopen jaar.

Rotterdam, 18 maart 2020

Raad van Bestuur

J. Dura, voorzitter

L.H. Barg, CFO

R.P.C. Dielwart

T. Winter

BERICHT VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

We hebben de jaarrekening en het jaarverslag over het boekjaar 2019, in aanwezigheid van de Raad en Bestuur en de directeur Financiën, met de externe accountant besproken. De jaarrekening is door de externe accountant, KPMG Accountants NV, gecontroleerd en op 18 maart 2020 van een goedkeurende controleverklaring voorzien. Deze controleverklaring is opgenomen op pagina 62 tot en met pagina 64 van dit verslag.

Wij adviseren de Algemene Vergadering van Aandeelhouders de jaarrekening 2019 vast te stellen en decharge te verlenen aan de leden van de Raad van Bestuur.

Rol en bevoegdheden Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen houdt toezicht op het beleid van de Raad van Bestuur en op de algemene gang van zaken bij Dura Vermeer Groep en de met haar verbonden ondernemingen en staat de Raad van Bestuur met raad ter zijde. Hierbij richt de Raad van Commissarissen zich tevens op de effectiviteit van de interne risicobeheersings- en controlesystemen van Dura Vermeer Groep en de integriteit en kwaliteit van de financiële verslaggeving. De Raad van Commissarissen richt zich bij de vervulling van zijn taak naar het belang van Dura Vermeer Groep en de met haar verbonden ondernemingen. De Raad van Commissarissen weegt daarbij ook de voor de onderneming relevante maatschappelijke aspecten van ondernemen. In de statuten van Dura Vermeer Groep N.V. zijn regels opgenomen ten aanzien van de wijze van vergaderen en besluitvorming.

Het toezicht van de Raad van Commissarissen op het bestuur heeft onder meer betrekking op:

- de wijze waarop het bestuur de strategie, gericht op continuïteit en waardecreatie, uitvoert;
- de realisatie van doelstellingen;
- de risico's verbonden aan ondernemingsactiviteiten;
- de opzet en werking van interne risicobeheersings- en controlesystemen;
- het proces van financiële verslaggeving;
- naleving van wet- en regelgeving;
- de verhouding met aandeelhouders;
- de activiteiten van de Raad van Bestuur ter zake de cultuur binnen de onderneming, de werking van meldingsprocedure inzake misstanden en onregel-

matigheden; en de voor de onderneming relevante maatschappelijke aspecten van ondernemen.

Vergaderfrequentie

In 2019 hebben zes reguliere vergaderingen van de Raad van Commissarissen met de Raad van Bestuur plaatsgevonden. Daarnaast heeft de Raad van Commissarissen ook apart overleg gevoerd. Tijdens de vergaderingen met de Raad van Bestuur kwamen onder meer de operationele en financiële beheersing van de bedrijfsactiviteiten aan de orde alsmede de inschrijvingen op en het verloop van omvangrijke en/of complexe projecten en eigen ontwikkelprojecten. De Raad van Commissarissen heeft tijdens de vergadering in juni 2019 het project A6 bezocht. De projectleiding heeft een uitgebreide presentatie over dit project verzorgd die tot een goede discussie over de risico/rendement verhouding op het project en het projectmanagement heeft geleid. De Raad van Commissarissen is een aantal keren per jaar vertegenwoordigd in de overlegvergadering van de Ondernemingsraad. Afhankelijk van specifieke taakgebieden van commissarissen vindt er regelmatig overleg plaats met leden van de Raad van Bestuur. Dat geldt in het bijzonder voor de voorzitter en de vice-voorzitter van de raad van commissarissen, die naast de formele vergaderingen ook regelmatig tussentijds overleg met de voorzitter van de Raad van Bestuur en de CFO hebben gehad over zowel strategische als operationele zaken.

Besluitvorming

In 2019 hadden belangrijke besluiten van de Raad van Commissarissen onder meer betrekking op de goedkeuring van de jaarrekening 2018 alsmede de goedkeuring van het dividendvoorstel met betrekking tot 2018. Verder is uitgebreid gesproken over de impact van de stikstof en PFAS-problematiek op de orderportefeuille en de bedrijfsopbrengsten en het resultaat van Dura Vermeer Groep. Tot slot is de begroting voor het boekjaar 2020 besproken met en goedgekeurd door de Raad van Commissarissen.

Samenstelling raad van commissarissen

De Raad van Commissarissen bestaat thans uit vijf leden. In 2019 heeft de heer Ben Vree conform afspraak de rol van voorzitter op zich genomen.

Wij zijn de Raad van Bestuur, de directies en alle medewerkers erkentelijk voor hun inzet en bedanken hen voor hun bijdrage gedurende het afgelopen verslagjaar.

Rotterdam, 18 maart 2020

B. Vree, voorzitter
D. van Well, vice-voorzitter
M.E. van Lier Lels
J.M.A. van der Lof
P.S. Overmars

JAARREKENING

GECONSOLIDEERDE BALANS

(vóór resultaatbestemming / x € 1.000)	Noot	31-12-2019	31-12-2018*
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	[1]	5.761	1.559
Materiële vaste activa	[2]	90.345	81.566
Financiële vaste activa	[3]	26.919	19.312
		123.025	102.437
Vlottende activa			
Vorraden	[4]	78.671	59.147
Vorderingen en overlopende activa	[5]	192.661	229.153
Liquide middelen	[6]	119.469	90.498
		390.801	378.798
Kortlopende schulden	[7]	311.393	307.722
Saldo vlottende activa min kortlopende schulden		79.408	71.076
Saldo van activa min kortlopende schulden		202.433	173.513
Langlopende schulden	[9]	5.378	6.576
Vorzieningen	[10]	19.196	15.883
Eigen vermogen	[11]	177.859	149.896
		202.433	172.355

* aangepast voor vergelijkingsdoeleinden

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

(x € 1.000)	Noot	2019	2018
Netto omzet		1.261.391	1.246.596
Wijziging in voorraden gereed product en werken in uitvoering		242.854	90.882
Som van de bedrijfsopbrengsten	[14]	1.504.245	1.337.478
Kosten van grond en hulpstoffen, uitbesteed werk en andere externe kosten		1.233.808	1.099.779
Lonen en salarissen		170.280	154.952
Sociale lasten en pensioenlasten	[15]	42.357	39.320
Afschrijvingen op immateriële vaste activa		428	312
Afschrijvingen op materiële vaste activa		11.227	9.217
Overige bedrijfskosten	[16]	1.159	818
Som van de bedrijfslasten		1.459.259	1.304.398
Bedrijfsresultaat		44.986	33.080
Financiële baten en lasten			
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		450	255
Rentelasten en soortgelijke kosten		-606	-985
		-156	-730
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen		44.830	32.350
Belastingen	[17]	-11.438	-8.284
		33.392	24.066
Resultaat uit deelnemingen		2.706	2.021
Resultaat na belastingen		36.098	26.087

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

(volgens de indirecte methode / x € 1.000)	Noot	2019	2018
Bedrijfsresultaat		44.986	33.080
<i>Aanpassingen voor:</i>			
Afschrijvingen materiële en immateriële vaste activa	[1,2]	11.655	9.819
Resultaat op verkoop van materiële vaste activa		-1.359	-353
Mutatie voorzieningen		3.652	3.665
Veranderingen in werkkapitaal			
- Mutatie vorderingen		57.918	-35.772
- Mutatie voorraden		-19.524	-18.895
- Mutatie onderhanden werk		-67.878	34.812
- Mutatie kortlopende schulden		42.944	24.441
		<u>27.180</u>	<u>17.717</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		72.166	50.797
Ontvangen interest		448	255
Betaalde interest		-615	-982
Ontvangen dividenden	[3]	1.419	3.863
Betaalde/Ontvangen winstbelasting		-9.447	-7.669
Kasstroom uit operationele activiteiten		63.971	46.264
Ontvangen aflossingen overige financiële vaste activa	[3]	1.428	1.361
Investerings in niet-geconsolideerde deelnemingen		-10.643	-2.143
Investerings in (im)materiële vaste activa	[1,2]	-23.412	-15.032
Desinvesteringen van geconsolideerde deelnemingen		50	960
Desinvesteringen van materiële vaste activa		4.765	10.579
Vervreemding niet-geconsolideerde deelnemingen	[3]	-	-256
Verstrekking leningen aan overige financiële vaste activa	[3]	-700	-782
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-28.512	-5.313
Mutatie rekening/courantschuld krediet-instellingen		2.495	-5.603
Aflossing van langlopende schulden (inclusief kortlopend deel)		-1.064	-1.745
Uitgekeerd dividend		-8.000	-5.100
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-6.569	-12.448
Netto kasstroom		28.890	28.503
Saldo liquide middelen 1 januari		90.498	62.876
Saldo liquide middelen vervreemde deelneming		-156	-881
Saldo liquide middelen acquisitie deelneming		237	-
Saldo liquide middelen 31 december		119.469	90.498

GECONSOLIDEERD OVERZICHT TOTAALRESULTAAT

(x € 1.000)	2019	2018
Geconsolideerd resultaat na belastingen toekomend aan de rechtspersoon	36.098	26.087
Totaalresultaat van de rechtspersoon	36.098	26.087

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

ALGEMEEN

Algemeen

Dura Vermeer Groep NV is een landelijk opererend bouw- en infraconcern werkzaam in de sectoren bouw, infrastructuur, engineering en dienstverlening. De onderneming is een naamloze vennootschap waarvan de statutaire zetel en het hoofdkantoor gevestigd zijn te Rotterdam. De onderneming is ingeschreven in het handelsregister onder nummer 24289036.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2019, dat is geëindigd op 31 december.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek op basis van het continuïteitsprincipe. De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld.

Toepassing van artikel 402 Boek 2 BW

De financiële gegevens van de onderneming zijn in de geconsolideerde jaarrekening verwerkt. Derhalve vermeldt de enkelvoudige winst- en verliesrekening conform artikel 402 Boek 2 BW slechts het aandeel in het resultaat na belastingen van vennootschappen waarin wordt deelgenomen en het overige resultaat na belastingen.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

De cijfers over 2018 (vorderingen en overlopende activa, kortlopende schulden en voorzieningen) zijn geherrubriceerd teneinde de vergelijkbaarheid met 2019 mogelijk te maken.

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen.

Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden en waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden en waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Netto omzet wordt verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot de projecten zijn overgedragen aan de koper.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de onderneming. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal.

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De navolgende waarderingsgrondslag is naar de mening van de directie het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie en vereisen schattingen en veronderstellingen:

- Waardering van de onderhanden werken.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: verstrekte leningen en overige vorderingen, overige financiële verplichtingen.

Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Deze worden door de onderneming gescheiden van het basiscontract en apart verantwoord indien de economische kenmerken en risico's van het basiscontract en het daarin besloten derivaat niet nauw verwant zijn, indien een apart instrument

met dezelfde voorwaarden als het in het contract besloten derivaat aan de definitie van een derivaat zou voldoen en het gecombineerde instrument niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaaarding worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, worden direct toerekenbare transactiekosten direct verwerkt in de winst- en verliesrekening.

In contracten besloten financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Verstrekte leningen en overige vorderingen

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde de reële waarde plus de cumulatieve rente over dat bedrag berekend op basis van de effectieve rentemethode en verminderd met de aflossingen en indien van toepassing bijzondere waardeverminderingverliezen.

Financiële verplichtingen

Financiële verplichtingen worden tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd op basis van de effectieve rentemethode.

Bijzondere waardeverminderingen financiële activa

Een financieel actief dat niet tegen reële waarde wordt verantwoord met waardewijzigingen in de winst- en verliesrekening wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn

dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft gehad op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betaling door een debiteur, herstructurering van een aan de onderneming toekomstend bedrag onder voorwaarden die de onderneming anders niet zou hebben overwogen, aanwijzingen dat een debiteur failliet zal gaan. Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen die door de onderneming worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van alle individueel significante vorderingen wordt beoordeeld of deze specifiek onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Alle individueel significante vorderingen en beleggingen waarvan is vastgesteld dat deze niet specifiek onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering worden vervolgens collectief beoordeeld op een eventuele waardevermindering die zich al heeft voorgedaan maar nog niet is vastgesteld. Van individueel niet significante vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering door samenvoeging van vorderingen met vergelijkbare risicokenmerken.

Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt de onderneming historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als de ondernemingsleiding van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Een bijzonder waardeverminderverslies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt berekend als het

verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief. Verliezen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening. Als in een latere periode het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderverslies wordt het bedrag uit hoofde van het herstel opgenomen in de winst- en verliesrekening.

Saldering in de balans

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de onderneming beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de onderneming het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen.

GRONDSLAGEN VOOR DE GECONSOLIDEERDE BALANS

Consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de onderneming en haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover centrale leiding bestaat. Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de onderneming een meerderheidsbelang heeft, of waarin op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Bij de bepaling of beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend, worden financiële instrumenten die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend, betrokken. Deelnemingen waarin de zeggenschap 50% bedraagt en overige joint ventures, worden proportioneel geconsolideerd.

De financiële gegevens van vennootschappen waarin Dura Vermeer Groep NV direct of indirect deelneemt worden als deelneming beschouwd voor zover zij niet als groepsmaatschappijen c.q. als joint ventures of als andere rechtspersonen waarop overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover centrale leiding bestaat zijn aan te merken.

Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed. In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge aandelenverhoudingen, schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de binnen de Groep gemaakte winsten. De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd, waarbij het minderheidsbelang van derden afzonderlijk tot uitdrukking is gebracht.

Voor een volledig overzicht van de deelnemingen van Dura Vermeer Groep NV verwijzen wij naar de bij de Kamer van Koophandel gedeponeerde lijst.

Immateriële vaste activa

Goodwill wordt bepaald als het positieve verschil tussen de verkrijgingsprijs van de deelnemingen en het belang van de groep in de netto reële waarde van de overgenomen identificeerbare activa en de 'voorwaardelijke' verplichtingen van de overgenomen deelneming, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De geactiveerde positieve goodwill wordt lineair afgeschreven over de geschatte economische levensduur.

Materiële vaste activa

De bedrijfsgebouwen en -terreinen, machines en installaties, andere vaste bedrijfsmiddelen en materiële vaste activa niet dienstbaar aan het productieproces worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De kostprijs van de genoemde activa bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij afstoting.

De bedrijfsgebouwen, inclusief de gebouwen welke onder 'Niet dienstbaar aan productieproces' zijn gepresenteerd, worden afgeschreven op basis van de economische levensduur (20 tot 30 jaar). Op bedrijfsterreinen, inclusief de terreinen welke onder 'Niet dienstbaar aan productieproces' zijn gepresenteerd, wordt niet afgeschreven.

De machines en installaties worden afgeschreven op basis van de economische levensduur (8 tot 10 jaar) van de betreffende activa, uitgezonderd de activa die voor verhuur wordt ingezet. Hiervoor wordt de jaarlijkse afschrijving bepaald op basis van een percentage van de boekwaarde, waarbij de geschatte economische levensduur op gemiddeld 8 jaren wordt gesteld. De andere vaste bedrijfsmiddelen worden afgeschreven op basis van een economische levensduur van 3 tot 10 jaar.

De kosten van groot onderhoud komen direct ten laste van het boekjaar waarin het groot onderhoud plaatsvindt, tenzij er duidelijk sprake is van verlenging van de levensduur van het actief. In dat geval worden de kosten geactiveerd en naar rato van de resterende levensduur afgeschreven.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Indien waardering tegen nettovermogenswaarde niet kan plaatsvinden doordat de hiervoor benodigde informatie niet kan worden verkregen, wordt de deelneming gewaardeerd volgens het zichtbaar eigen vermogen. Bij de vaststelling of er sprake is van een deelneming waarin de onderneming invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid, wordt het geheel van feitelijke omstandigheden en contractuele relaties (waaronder eventuele potentiële stemrechten) in aanmerking genomen. Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderinggrondslagen van de onderneming gehanteerd.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Een aandeel in de winst van de deelneming in latere jaren wordt pas verwerkt als en voor zover het cumulatieve niet verwerkte aandeel in het verlies is ingelopen. Wanneer de onderneming echter geheel of ten dele garant staat voor de schulden van een deelneming, dan wel de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) in staat te stellen tot betaling van haar schulden, wordt een voorziening gevormd ter grootte van de verwachte betalingen door de onderneming ten behoeve van de deelneming. De voorziening wordt primair gevormd ten laste van langlopende vorderingen op de deelneming die feitelijk moeten worden gezien als een onderdeel van de netto-investering, en wordt voor het overige gepresenteerd onder de voorzieningen.

Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of duurzame lagere bedrijfswaarde.

De grondslagen voor overige financiële vaste activa zijn opgenomen onder het hoofd financiële instrumenten.

Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld.

Samenwerkingsverbanden

Deelnemingen waarin de onderneming de zeggenschap gezamenlijk met andere deelnemers uitoefent (joint ventures), worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. In geval van samenwerking door het gezamenlijk uitvoeren van activiteiten waarbij iedere deelnemer zelf de uitsluitende zeggenschap over die activa houdt, verwerkt de onderneming de activa waar zij zeggenschap over heeft evenals de zelf aangegane verplichtingen, zelf gemaakte kosten en het aandeel in het resultaat op verkopen en/of dienstverlening door de joint venture. In geval van samenwerking door het gezamenlijk uitvoeren van activiteiten gebruik makend van activa waarover de deelnemers gezamenlijk zeggenschap hebben, verwerkt de onderneming de gemeenschappelijke activa, verplichtingen, kosten en opbrengsten proportioneel.

Bijzondere waardeverminderingen materiële vaste activa

Voor materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief of een kasstroom genererende eenheid hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingverlies van een kasstroom genererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroom genererende eenheid. Een eventueel restantverlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief of kasstroom genererende eenheid geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroom genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief (of kasstroom genererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Voorraden

Voorraad gronden die nog niet in productie zijn genomen en voorraden grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen aanschaffingsprijs of, indien lager, marktwaarde per balansdatum. Voorraden gereed product worden gewaardeerd tegen bestede kosten of, indien lager, marktwaarde. Aan de voorraad gronden wordt geen rente toegerekend. De gronden zijn verworven om in de nabije toekomst te ontwikkelen als bouwlocatie.

Onderhanden werken

De post onderhanden projecten bestaat uit het saldo van gerealiseerde projectkosten, toegerekende winst, verwerkte verliezen en reeds gedeclareerde termijnen. In de waardering van onderhanden projecten worden de kosten die direct betrekking hebben op het project (zoals personeelskosten voor werknemers direct werkzaam aan het project, kosten van materialen, afschrijvingskosten van installaties en uitrusting die bij de uitvoering van het project worden gebruikt), de kosten die toerekenbaar zijn aan projectactiviteiten in het algemeen en toewijsbaar zijn aan het project en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend, begrepen.

De toerekening van opbrengsten, kosten en winstneming op onderhanden projecten geschiedt naar rato van de verrichte prestaties bij de uitvoering van het werk ('percentage of completion'-methode). De mate waarin prestaties van een onderhanden werk zijn verricht worden bepaald aan de hand van de productie (gemaakte projectkosten in verhouding totale verwachte projectkosten) tot en met balansdatum danwel op basis van de gefactureerde termijnen wanneer dat een goede weergave is van de voortgang van het onderhanden werk. Verwerking vindt plaats zodra een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het resultaat van onderhanden project.

Het resultaat van een aanneemcontract kan betrouwbaar worden ingeschat als de totale projectopbrengsten, de vereiste projectkosten om het project af te

maken en de mate waarin het onderhanden project is voltooid betrouwbaar kunnen worden vastgesteld, het waarschijnlijk is dat de economische voordelen naar de vennootschap zullen toevloeien en de aan het onderhanden project toe te rekenen projectkosten duidelijk te onderscheiden zijn en op betrouwbare wijze te bepalen zijn.

Het resultaat van een regiecontract kan betrouwbaar worden ingeschat als het waarschijnlijk is dat de economische voordelen naar de vennootschap zullen toevloeien en de aan het onderhanden project toe te rekenen projectkosten duidelijk te onderscheiden zijn en op betrouwbare wijze te bepalen zijn. Indien het resultaat van onderhanden project niet betrouwbaar kan worden ingeschat, worden de projectopbrengsten slechts verwerkt in de winst- en verliesrekening tot het bedrag van de gemaakte projectkosten dat waarschijnlijk kan worden verhaald. De projectkosten worden verwerkt in de winst- en verliesrekening in de periode waarin ze zijn gemaakt.

Onder projectopbrengsten wordt verstaan de in het contract overeengekomen opbrengsten vermeerderd met eventuele opbrengsten op grond van meer- of minderwerk, claims en vergoedingen, indien en voor zover het waarschijnlijk is dat de opbrengsten zullen worden gerealiseerd en betrouwbaar kunnen worden bepaald. De projectopbrengsten worden bepaald op de reële waarde van de tegenprestaties die is of zal worden ontvangen.

Uitgaven die verband houden met projectkosten die na de balansdatum tot te verrichten prestaties leiden, worden als onderdeel van de voorraden, onderhanden werk of vooruitbetalingen/overlopende activa verwerkt indien het waarschijnlijk is dat ze in een volgende periode zullen leiden tot opbrengsten. Verwerking van de projectkosten in de winst- en verliesrekening vindt plaats als de prestaties in het project worden geleverd en zijn gerealiseerd. Verwachte verliezen op onderhanden projecten worden onmiddellijk in de winst- en verliesrekening verwerkt. Het bedrag van het verlies wordt bepaald ongeacht of het project reeds is aangevangen, het stadium van realisatie van het project of het bedrag aan winst dat wordt verwacht op andere, niet gerelateerde projecten.

Indien per saldo een creditpositie resteert uit hoofde van hogere gefactureerde termijnen dan de waarde van het verrichte werk wordt deze per saldo creditstand verantwoord onder de kortlopende schulden.

Projecten uit eigen ontwikkeling worden gewaardeerd tegen aanschaffingskosten inclusief een evenredig deel van de verwachte winst voor zover de betreffende projecten aan derden verkocht zijn, onder aftrek van voorzieningen voor te verwachten verliezen en ontwikkelingsrisico's. Rentekosten worden niet aan de onderhanden projecten toegerekend.

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen is beschreven onder het hoofd financiële instrumenten.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kort- en langlopende schulden

De grondslagen voor de waardering van kort- en langlopende schulden is beschreven onder het hoofd financiële instrumenten.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt;
- en het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Voorziening latente belastingverplichting

Voor de grondslagen voor de voorziening inzake de latente belastingverplichting, zie de grondslagen voor 'Belastingen'.

Voorziening garantieverplichtingen

De voorziening voor garantieverplichtingen heeft betrekking op ingeschatte verplichtingen ter zake van opgeleverde werken. De toevoeging aan de voorziening is gerelateerd aan de omzet van de in het boekjaar opgeleverde werken. De kosten uit hoofde van garantieverplichtingen komen ten laste van de voorziening. Periodiek vindt toetsing van de hoogte van de voorziening plaats aan de hand van de ingeschatte risico's.

Personeelsgerelateerde voorzieningen

Jubileumvoorziening

De voorziening voor jubileumuitkeringen betreft de contante waarde van de uitkeringen aan de medewerkers inzake jubilea en andere bijkomende kosten. Bij de berekening van de voorziening is rekening gehouden met toekomstige salarisstijgingen en een vertrekans van de medewerkers.

Reorganisatievoorziening

Een reorganisatievoorziening wordt getroffen als op balansdatum een gedetailleerd reorganisatieplan is geformaliseerd en uiterlijk op opmaakdatum van de jaarrekening de gerechtvaardigde verwachting van uitvoering van het plan is gewekt bij hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. Van een gerechtvaardigde verwachting is sprake als is gestart met de uitvoering van de reorganisatie, of als de hoofdlijnen bekend zijn gemaakt aan hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. In de reorganisatievoorziening worden de als gevolg van de reorganisatie noodzakelijk kosten opgenomen die niet in verband staan met de doorlopende activiteiten van de onderneming. Het merendeel van de voorziening heeft een kortlopend karakter en is derhalve onder de kortlopende schulden gepresenteerd.

Eigen vermogen

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als eigenvermogensinstrumenten, worden gepresenteerd onder het eigen vermogen. Uitkeringen aan houders van deze instru-

menten worden in mindering op het eigen vermogen gebracht na aftrek van eventueel hiermee verband houdend voordeel uit hoofde van belasting naar de winst.

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als een financiële verplichting, worden gepresenteerd onder schulden. Rente, dividenden, baten en lasten met betrekking tot deze financiële instrumenten worden in de winst- en verliesrekening verantwoord als kosten of opbrengsten.

GRONDSLAGEN VOOR RESULTAAT-BEPALING

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

Bedrijfsopbrengsten

De bedrijfsopbrengsten betreffen opbrengsten van de in het boekjaar gereedgekomen en aan derden opgeleverde werken (netto omzet), verhoogd of verlaagd met de mutatie in de voorraden gereed product en werken in uitvoering. Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden opgenomen in de netto omzet tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van tegemoetkomingen en kortingen.

Resultaatverantwoording

Zodra een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het resultaat van onderhanden project, worden de projectopbrengsten en -kosten als opbrengsten en kosten in de winst- en verliesrekening verwerkt (als onderdeel van de wijziging in werken in uitvoering) naar rato van de voortgang van de productie. Indien voor enig werk de verwachting bestaat dat dit met verlies zal worden afgesloten, wordt voor het totaal van het te verwachten verlies een voorziening gevormd. Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst- en verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te

ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

Hieronder wordt verstaan het totaal van de aan de bedrijfsopbrengsten toe te rekenen inkoopwaarde van goederen en diensten.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de winst- en verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de vennootschap. Een verwachte vergoeding ten gevolge van bonusbetalingen worden verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt.

Pensioenen

De meerderheid van de medewerkers heeft een pensioenregeling die is ondergebracht bij BPF Bouw. Deze pensioenregeling betreft een middelloonregeling en een beschikbare premieregeling. In het geval van een tekort of indexatie van aanspraken en rechten bij het bovengenoemde bedrijfstakpensioenfonds bestaat geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen anders dan hogere toekomstige premies. De dekkingsgraad (marktwaarde van de beleggingen uitgedrukt in een percentage van de voorziening pensioenverplichtingen volgens de grondslagen van DNB) van het fonds per balansdatum was 114,1% (2018: 113,6%).

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan

het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Leasing

De onderneming kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele lease. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Operationele lease

Als de onderneming optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Belastingen

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en latente belastingverplichtingen. De belastingen worden in de winst- en verliesrekening opgenomen, behoudens voor zover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt. Bij het berekenen van de vennootschapsbelasting wordt uitgegaan van het

bedrijfseconomische resultaat, rekening houdend met belastingfaciliteiten en niet aftrekbare kosten.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Voor latente belastingverplichtingen wordt een voorziening getroffen voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving en de fiscale boekwaarde van die posten. De voorziening voor latente belastingverplichtingen wordt gewaardeerd tegen nominale waarde.

Er wordt uitsluitend een latente belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst belastbare winsten beschikbaar zullen zijn die voor de realisatie van het tijdelijke verschil kunnen worden aangewend. Latente belastingvorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en worden per iedere verslagdatum herzien en verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van Dura Vermeer in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de Groep en de niet-geconsolideerde deelnemingen en tussen niet-geconsolideerde deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd. De resultaten van deelnemingen die gedurende het boekjaar zijn verworven of afgestoten worden vanaf het verwervingsmoment respectievelijk tot het moment van afstoting verwerkt in het resultaat van de Groep.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een discountingsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije markttrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

(X € 1.000)

(1) Immateriële vaste activa

Stand per 1 januari 2019	Goodwill
Aanschaffingsprijs	2.229
Cumulatieve afschrijvingen	-670
Boekwaarde	1.559
Mutaties:	
Investeringen	4.630
Afschrijvingen	-428
Totaal mutaties	4.202
Stand per 31 december 2019	
Aanschaffingskosten	6.859
Cumulatieve afschrijvingen	-1.098
Boekwaarde	5.761

De goodwill heeft betrekking op de uitbreiding van het aandelenbelang in Asset Rail BV (2016), de acquisitie van een minderheidsbelang in Road Maintenance Support B.V. (2018) en de acquisitie van een minderheidsbelang in de Leeuwenstein Groep in 2019.

De goodwill met betrekking tot Asset Rail BV wordt over een periode van 5 jaar afgeschreven. De goodwill met betrekking tot Road Maintenance Support BV en de Leeuwenstein Groep worden afgeschreven over een periode van 10 jaar, gezien het langlopende karakter van de (onderhouds-)contracten van deze entiteiten.

(2) Materiële vaste activa

	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen	Niet dienst- baar aan productie- proces	Totaal
Stand per 1 januari 2019					
Aanschaffingskosten	33.036	61.000	48.817	40.267	183.120
Cumulatieve afschrijvingen	-14.313	-48.613	-33.898	-4.730	-101.554
Boekwaarde	18.723	12.387	14.919	35.537	81.566
Mutaties:					
Investeringen	507	6.272	8.848	-	15.627
Desinvesteringen	-379	-1.262	-1.765	-	-3.406
Acquisitie	7.785	-	-	-	7.785
Afschrijvingen	-1.125	-3.166	-5.740	-1.196	-11.227
Totaal mutaties	6.788	1.844	1.343	-1.196	8.779
Stand per 31 december 2019					
Aanschaffingskosten	42.618	64.580	53.109	40.267	200.574
Cumulatieve afschrijvingen	-17.107	-50.349	-36.847	-5.926	-110.229
Boekwaarde	25.511	14.231	16.262	34.341	90.345

De onder de 'Niet dienstbaar aan het productieproces' gepresenteerde materiële vaste activa betreffen een drietal locaties welke langdurig worden geëxploiteerd. De vennootschap heeft het voornemen om deze locaties in de toekomst in productie te nemen danwel te vervreemden.

(3) Financiële vaste activa

	31-12-2019	31-12-2018
Niet-geconsolideerde deelnemingen	19.828	12.222
Latente belastingvordering	328	328
PPS-vorderingen	1.960	2.119
Overige vorderingen	4.803	4.643
	26.919	19.312

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	Deelnemingen	Latente belasting vordering	PPS- vorderingen	Overige vorderingen	Totaal
Stand per 1 januari	12.222	328	2.119	4.643	19.312
Aandeel in resultaten	2.706	-	-	-	2.706
Ontvangen dividenden	-1.419	-	-	-	-1.419
Investeringen	6.013	-	-	-	6.013
Desinvesteringen	-	-	-	-	-
Aflossingen	-	-	-873	-555	-1.428
Nieuwe leningen	-	-	-	700	700
Overige mutaties	306	-	714	15	1.035
Stand per 31 december	19.828	328	1.960	4.803	26.919

De toename van de post deelnemingen is voor een belangrijk deel het gevolg van het aandelenbelang van 40% dat Dura Vermeer Groep heeft verkregen in de Leeuwenstein Groep in 2019.

De post latente belastingvordering betreft de tot waardering gebrachte beschikbare voorwaartse verliescompensatie.

De PPS-vordering betreft de vordering op Rijkswaterstaat uit hoofde van de beschikbaarheids-vergoedingen ter zake van het PPS-N31 Rijksweg project. Het effectieve rentepercentage dat wordt gehanteerd bij de berekening van de geamortiseerde kostprijs bedraagt 5,64%. In het verslagjaar is een opbrengst van € 1,8 miljoen (2018: € 0,9 miljoen) verantwoord onder de netto omzet en een resultaat na belastingen van € 0,2 miljoen (2018: € 0,2 miljoen).

De overige vorderingen betreffen leningen verstrekt aan niet-geconsolideerde deelnemingen. Voor deze leningen zijn vaste aflossingstermijnen overeengekomen. Het merendeel van de overige vorderingen ultimo 2019 heeft een langlopend karakter.

Met inachtneming van de betreffende wettelijke voorschriften wordt een lijst van de geconsolideerde en niet-geconsolideerde deelnemingen alsmede van de belangrijkste aannemingscombinaties en andere samenwerkingsverbanden ter inzage gelegd bij de Kamer van Koophandel.

(4) Voorraden

	31-12-2019	31-12-2018
Gronden	69.930	51.093
Grond- en hulpstoffen	5.132	4.600
Gerede producten	3.609	3.454
	78.671	59.147

De waarden van de grondposities zijn ultimo 2019 geanalyseerd op basis van de huidige verwachtingen omtrent het ontwikkelpotentieel, de ontwikkeltermijnen en het prijspeil. De cumulatieve duurzame waardevermindering op de gronden bedraagt ultimo 2019 in totaal € 4,9 miljoen (2018: € 4,9 miljoen).

(5) Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2019	31-12-2018
Handelsdebiteuren	87.342	141.777
Vorderingen op niet-geconsolideerde deelnemingen	1.566	538
Onderhanden werken (8)	21.579	-
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.033	2.031
Nog te factureren inzake werken	35.413	39.170
Vorderingen op bouwcombinaties	20.541	15.375
Vooruitbetaalde kosten	11.699	16.282
Overige vorderingen en overlopende activa	12.488	13.980
	192.661	229.153

De vorderingen onder de post 'vorderingen op niet-geconsolideerde deelnemingen' betreffen voor € 1,6 miljoen handelsdebiteuren (2018: € 0,6 miljoen) op deelnemingen waarop invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Over deze vorderingen wordt geen rente in rekening gebracht.

Er zijn geen vorderingen en overlopende activa opgenomen met een looptijd langer dan een jaar.

De voorziening voor mogelijk oninbare vorderingen bedraagt ultimo 2019 € 2,5 miljoen (2018: € 2,4 miljoen).

(6) Liquide middelen

Onder de liquide middelen is voor € 62,4 miljoen (2018: € 49,6 miljoen) aan liquiditeiten opgenomen die volledig ter vrije beschikking staan. De niet volledige vrije liquiditeiten zijn voor een bedrag van € 50,7 miljoen (2018: € 35,9 miljoen) in combinatiewerken opgenomen. De G-gelden bedragen € 6,3 miljoen (2018: € 5,0 miljoen).

Op balansdatum beschikt Dura Vermeer Groep NV over een gesyndiceerde bankfaciliteit met een drietal banken. Deze faciliteit betreft een gecommiteerde rekening courant faciliteit van in totaal € 60 miljoen en een garantie-faciliteit van € 200 miljoen, waarop ultimo 2019 € 111,9 miljoen is getrokken (2018: € 102,9 miljoen). Als zekerheid is aan het banksyndicaat een eerste en tweede hypotheek verstrekt op gebouwen en gronden voor een bedrag van € 29,1 miljoen en zijn zekerheden verstrekt, waarvan de handelsvorderingen de belangrijkste zijn.

Gedurende 2019 is van voornoemde rekening courant faciliteit geen gebruik gemaakt.

Voor de bankfaciliteiten gelden ratio's ten aanzien van solvabiliteit, leverage en interest coverage. Ultimo 2019 voldoet Dura Vermeer Groep NV aan deze ratio's.

Daarnaast hebben twee borgmaatschappijen voor een totaalbedrag van € 95 miljoen aan garantiefaciliteiten verstrekt (2018: € 95 miljoen). Ultimo 2019 is hierop € 44,3 miljoen getrokken (2018: € 44,6 miljoen).

(7) Kortlopende schulden	31-12-2019	31-12-2018
Kortlopend deel langlopende schulden	1.457	1.323
Kredietinstellingen	4.180	1.685
Onderhanden werken (8)	-	46.253
Leveranciers en handelskredieten	100.175	119.576
Schulden aan niet-geconsolideerde deelnemingen	3.140	1.980
Belastingen en premies sociale verzekeringen	36.244	25.268
Nog te ontvangen facturen inzake werken	106.956	76.935
Personeelsgerelateerde schulden	16.347	13.064
Kortlopende deel van de voorzieningen	4.361	2.295
Vooruitgefactureerde bedragen	8.222	112
Schulden aan bouwcombinaties	15.509	7.817
Overige schulden en overlopende passiva	14.802	11.414
	311.393	307.722

Onder de kortlopende schulden zijn geen schulden opgenomen met een looptijd langer dan een jaar.

De schulden aan kredietinstellingen betreffen projectfinancieringen inzake specifieke projecten, veelal in combinatieverband met derden waarbij de looptijd van de financieringen samenvalt met de verkoop van het project. Het rentepercentage is gerelateerd aan het 3-maands Euribor verhoogd met een opslag.

(8) Onderhanden werken	31-12-2019	31-12-2018
Directe kosten, vermeerderd met een opslag voor algemene kosten en een naar rato van de voortgang bepaald gedeelte van de verwachte winst, vermindert met voorziene verliezen	1.305.350	1.061.151
Af: Termijnen van opdrachtgevers	-1.283.771	-1.107.404
Saldo	21.579	-46.253
Verantwoord onder de Vorderingen en overlopende activa	21.579	-
Verantwoord onder de Kortlopende schulden	-	-46.253
Het saldo van kosten minus termijnen is naar wijze van verwerving als volgt te verdelen:		
- Werken in opdracht van derden inclusief PPS-opdrachten	-31.918	57.633
- Eigen ontwikkelprojecten	53.497	-11.380
	21.579	46.253

Het saldo van het onderhanden werk ultimo 2019 bestaat voor € 104,7 miljoen (2018: € 94,9 miljoen) uit werken met een positief saldo en voor € 83,1 miljoen (2018: € 141,1 miljoen) uit werken met een negatief saldo.

Een positief saldo ontstaat indien de directe kosten, vermeerderd met een opslag voor algemene kosten en een naar rato van de voortgang bepaald gedeelte van de verwachte winst, verminderd met voorziene verliezen groter zijn dan de gedeclareerde termijnen. Een negatief saldo ontstaat indien de directe kosten, vermeerderd met een opslag voor algemene kosten en een naar rato van de voortgang bepaald gedeelte van de verwachte winst, verminderd met voorziene verliezen kleiner zijn dan de gedeclareerde termijnen.

(9) Langlopende schulden	31-12-2019	31-12-2018
Langlopende schulden	5.378	6.576

De langlopende schulden betreffen een 2-tal leningen.

Een PPS-financiering, op balansdatum € 1,2 miljoen groot. Deze lening betreft het aandeel van Dura Vermeer Groep NV in de aanleg van de N31 (Waldwei.com BV). De resterende looptijd van de lening bedraagt 3 jaar. De jaarlijkse aflossingsverplichting bedraagt € 0,8 miljoen en is onder de kortlopende schulden opgenomen. De rente is gerelateerd aan het 3-maands EURIBOR met een opslag van 0,85%.

Een non-recourse project financiering, op balansdatum € 4,2 miljoen groot. Deze lening betreft het aandeel van Dura Vermeer Groep NV in de non-recourse financiering van een locatie welke onder de materiele vaste activa als 'niet dienstbaar aan het productieproces' is gepresenteerd.

Op de locatie is een eerste recht van hypotheek verstrekt. De lening heeft een maximale looptijd tot en met 2020. De jaarlijkse aflossing bedraagt € 0,5 miljoen en is onder de kortlopende schulden opgenomen. De rente is gerelateerd aan het 3-maands EURIBOR met een opslag van 2,80%.

(10) Voorzieningen	1-1-2019	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	31-12-2019
Latente belastingverplichtingen	1.095	-	-219	-	876
Garantieplichtingen	9.027	7.150	-5.543	-199	10.435
Personeelsgerelateerde voorzieningen	5.761	978	-274	-55	6.410
Overige voorzieningen	1.158	958	-641	-	1.475
	17.041	9.086	-6.677	-254	19.196

Voorziening latente belastingverplichtingen

De voorziening voor latente belastingverplichtingen vloeit voort uit verschillen tussen de bedrijfs-economische en fiscale waardering van activa en passiva, voor zover deze verschillen in de toekomst in de belastingheffing zullen worden betrokken. De voorziening heeft een langlopend karakter.

Voorziening garantieverplichtingen

De voorziening inzake garantieverplichtingen heeft betrekking op mogelijke verplichtingen ter zake van opgeleverde werken. De voorziening heeft een langlopend karakter. Het kortlopende deel van de voorziening bedraagt € 3,3 miljoen (2018: € 1,5 miljoen) en is onder de kortlopende schulden (7) opgenomen.

Personeelsgerelateerde voorzieningen

De voorziening is bestemd voor jubileumuitkeringen. Bij de berekening van de voorziening voor jubileumuitkeringen is rekening gehouden met toekomstige salarisstijgingen van 1,0 % (2018: 1,0%). De disconteringsvoet bedraagt 1,8 % (2018: 1,8%). De voorziening heeft een langlopend karakter.

(11) Eigen vermogen

Voor een toelichting op deze post wordt verwezen naar de toelichting op de enkelvoudige balans.

(12) Financiële instrumenten

Algemeen

Dura Vermeer Groep NV maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de vennootschap blootstellen aan markt- of kredietrisico's. Het betreft financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

De vennootschap maakt geen gebruik van valutatermijncontracten, rente- of valutaopties en handelt niet in deze financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet-nakomen door een tegenpartij van aan de vennootschap verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financieel verlies indien een afnemer de aangegane contractuele verplichting niet nakomt. De onderneming loopt kredietrisico over leningen en vorderingen opgenomen onder financiële vaste activa, handels- en overige vorderingen en liquide middelen. Het totaal bedrag (€ 299,8 miljoen) van deze vorderingen is verspreid over circa 1.250 afnemers. Derhalve wordt de blootstelling aan kredietrisico van de onderneming hoofdzakelijk bepaald door de individuele kenmerken van de afzonderlijke afnemers en niet door de concentratie op een beperkt aantal afnemers. Daarnaast houdt het management ook rekening met de demografische aspecten van het klantenbestand, waaronder het risico op wanbetaling in de sector waarin de afnemers actief zijn, aangezien deze factor van invloed is op het kredietrisico.

Als onderdeel van het door de directie geformuleerde kredietbeleid wordt iedere nieuwe klant afzonderlijk op kredietwaardigheid beoordeeld voordat de betalings- en leveringsvoorwaarden van de Dura Vermeer worden aangeboden. In die beoordeling worden, indien voorhanden, externe kredietbeoordelingen meegenomen en in sommige gevallen ook bankreferenties.

De handelsdebiteuren bevatten geen belangrijke concentratie van vorderingen in bepaalde marktsectoren. De liquide middelen van de onderneming zijn ondergebracht bij diverse banken. Het kredietrisico is beperkt, door de keuze van de onderneming om met vooraanstaande banken zaken te doen. De nominale waarde van de financiële bezittingen waarover kredietrisico wordt gelopen, is als volgt:

	31-12-2019	31-12-2018
Leningen en vorderingen financiële vaste activa	6.763	6.762
Vorderingen en overlopende activa exclusief onderhanden werken	173.582	231.525
Liquide middelen	119.469	90.498
	<u>299.814</u>	<u>328.785</u>

Renterisico en kasstroomrisico

De onderneming loopt renterisico over de rentedragende vorderingen en schulden. Voor vorderingen en schulden met variabel rentende renteaftspraken loopt de onderneming risico ten aanzien van toekomstige kasstromen en met betrekking tot vastrentende leningen reële waarde risico. De rentegevoeligheid over de rentedragende vorderingen en schulden is gezien de omvang van de rentedragende vorderingen en schulden gering. Derhalve heeft de onderneming geen afgeleide rente-instrumenten afgesloten.

Liquiditeitsrisico

De onderneming bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het management ziet erop toe dat voor de onderneming steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen en dat tevens voldoende financiële ruimte onder de beschikbare faciliteiten beschikbaar blijft om steeds binnen het gestelde financieringsconvenant te blijven.

De niet contant gemaakte betalingsverplichtingen per 31 december 2019 zijn als volgt naar de uitgaande geldstroom per jaar te specificeren:

	2020	2021-2024	2025 en verder	Totaal
Langlopende schulden, inclusief kortlopend deel	1.457	5.378	-	6.835
Kortlopende schulden exclusief kredietinstellingen en kortlopend deel langlopende schulden	305.756	-	-	305.756
Kredietinstellingen	4.180	-	-	4.180
Huurverplichtingen	5.243	19.694	16.281	41.218
Leaseverplichtingen	9.929	16.498	-	26.427
	<u>326.565</u>	<u>41.570</u>	<u>16.281</u>	<u>384.416</u>

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

De niet contant gemaakte financiële bezittingen per 31 december 2019 zijn als volgt naar jaar te specificeren:

	2020	2021-2024	2025 en verder	Totaal
Leningen financiële vaste activa	790	4.013	-	4.803
Vorderingen financiële vaste activa	811	1.149	-	1.960
Vorderingen en overlopende activa exclusief onderhanden werken	173.582	-	-	173.582
Liquide middelen	119.469	-	-	119.469
	294.652	5.162	-	299.814

Om fluctuaties tussen de jaarlijkse betalingsverplichtingen en financiële bezittingen op te vangen, beschikt de onderneming over een gecommiteerde rekening courant faciliteit van € 60 miljoen. Deze faciliteit is op 10 december 2018 door Dura Vermeer Groep afgesloten voor een periode van drie jaar plus een verlengingsoptie van tweemaal één jaar (maximaal tot eind 2023). In 2019 heeft Dura Vermeer Groep gebruikt van de optie om kredietovereenkomst met 1 jaar te verlengen tot december 2022.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en schulden, benadert de boekwaarde ervan.

Marktrisico

Marktrisico betreft het risico dat de inkomsten van de onderneming of waarde van de financiële instrumenten nadelig worden beïnvloed door veranderingen van marktprijzen. Het betreft dan de verandering van de marktprijs van grond- en hulpstoffen en uitbesteed werk in de periode tussen het offertetraject en de uitvoeringsfase. Het voorgenoemde risico wordt gemitigeerd door de onderneming door: (1) het incorporeren van een indexatie-regeling in de overeenkomst bij grote langlopende projecten en/of, wanneer dit niet mogelijk is, (2) het vroegtijdig vastleggen van prijzen en voorwaarden bij leveranciers en onderaannemers.

(13) Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Door Dura Vermeer zijn ultimo 2019 ten behoeve van opdrachtgevers via kredietinstellingen en borgmaatschappijen garanties gesteld tot een bedrag van € 154,9 miljoen (ultimo 2018: € 147,5 miljoen). Dura Vermeer is hoofdelijk aansprakelijk voor alle verplichtingen van vennootschappen onder firma (project-combinaties) waarin zij participeert. De totale omvang van deze verplichtingen bedraagt, exclusief bankgaranties, ultimo 2019 € 195,0 miljoen (2018: € 215,8 miljoen). Het aandeel van Dura Vermeer bedraagt hierin € 84,0 miljoen (2018: € 96,5 miljoen) en is in de geconsolideerde balans verwerkt.

Door Dura Vermeer worden bedrijfsterreinen en -gebouwen gehuurd. De looptijd van de huurverplichtingen varieert van 1 tot 15 jaar. Daarnaast zijn door Dura Vermeer termijnen verschuldigd uit hoofde van operationele leasecontracten (auto's en rollend materieel). De gemiddelde looptijd van de leasecontracten is 2,5 jaar.

In het overzicht van de niet contant gemaakte betalingsverplichtingen (toelichting 12) is aangegeven wanneer deze verplichtingen ten laste van Dura Vermeer Groep komen. Ultimo 2019 heeft Dura Vermeer Groep verplichtingen tot aankoop van gronden tot een bedrag van € 0,7 miljoen (2018: nihil).

Het merendeel van de geconsolideerde deelnemingen maakt voor de heffing van de vennootschaps-belasting en omzetbelasting deel uit van de fiscale eenheid Dura Vermeer Groep NV en zijn uit dien hoofde hoofdelijk aansprakelijk voor eventuele belastingschulden van de tot de fiscale eenheid behorende ondernemingen. Voor een volledig overzicht van de tot de fiscale eenheid behorende deelnemingen van Dura Vermeer Groep NV verwijzen wij naar de bij de Kamer van Koophandel gedeponeerde lijst.

(14) Bedrijfsopbrengsten

	2019	2018
De bedrijfsopbrengsten worden geheel in Nederland gerealiseerd. De verdeling naar soort activiteiten is als volgt (x € 1 miljoen):		
Woningbouw	608	540
Utiliteitsbouw	320	284
Infrastructuur	574	507
Advies en overige	2	6
	1.504	1.337

(15) Sociale lasten en pensioenlasten

	2019	2018
De samenstelling is als volgt:		
Sociale lasten	25.452	24.149
Pensioenlasten	16.905	15.171
	42.357	39.320

Het gemiddeld aantal werknemers in 2019 bedroeg 2.642 FTE (2018: 2.573 FTE), allen werkzaam in Nederland, en is als volgt in te delen:

	2019	2018
- Bouwplaatsmedewerkers	573	618
- Uitvoerende, technische en administratieve medewerkers	2.069	1.955
	2.642	2.573

(16) Overige bedrijfskosten

Op 24 mei 2019 heeft Dura Vermeer de aandelen van Dura Vermeer Vastgoed Services BV verkocht aan de O&R Groep BV te Breda. Op deze verkoop is een nettoverlies geleden ter grootte van € 0,2 miljoen, welke onder de overige bedrijfskosten is gepresenteerd. Het restant van de overige bedrijfskosten betreft de dotatie aan de overige voorzieningen.

(17) Belastingen

De belasting wordt berekend over het commerciële resultaat, rekening houdend met de mutatie in de voorziening voor latente belastingverplichtingen, met niet belastbare of aftrekbare bedragen en met andere fiscale faciliteiten. Het toepasselijk tarief bedraagt 25%.

	2019	2018
De samenstelling van de belastinglast is als volgt:		
Belastinglast/-bete boekjaar fiscale eenheid	-10.849	-7.870
Belastinglast boekjaar niet fiscale eenheid	-589	-414
	<u>-11.438</u>	<u>-8.284</u>

Het resultaat van de fiscale eenheid van Dura Vermeer Groep NV over 2019 is positief.

	2019		2018	
De samenstelling van de belastinglast is als volgt:				
Resultaat vóór belastingen	44.830		32.350	
Belastinglast op basis van toepasselijk belastingtarief	-11.208	(25%)	-8.088	(25%)
Afwijkend belastingeffect:				
Belastinglast over niet aftrekbare kosten	-230	(1%)	-196	(1%)
	<u>-11.438</u>	(26%)	<u>-8.284</u>	(26%)

(18) Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de onderneming en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met de onderneming.

In de normale bedrijfsactiviteiten koopt en verkoopt de onderneming goederen en diensten van en aan verschillende verbonden partijen waarin de onderneming een belang bezit. Deze transacties worden op zakelijke grondslag uitgevoerd tegen voorwaarden die vergelijkbaar zijn met die van transacties met derden.

(19) Honoraria van de accountant

De volgende honoraria van KPMG Accountants N.V., betrekking hebbend op het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, zijn ten laste gebracht van de onderneming, haar dochtermaatschappijen en andere maatschappijen die zij consolideert, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a lid 1 en 2 BW.

(x € 1.000)

	KPMG Accountants N.V. 2019	Overig KPMG- netwerk 2019	Totaal KPMG 2019
Onderzoek van de jaarrekening	650	-	650
Andere controleopdrachten	42	-	42
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	245	245
Andere niet-controlediensten	283	-	283
	<u>975</u>	<u>245</u>	<u>1.220</u>
	2018	2018	2018
Onderzoek van de jaarrekening	660	-	660
Andere controleopdrachten	136	-	136
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	203	203
Andere niet-controlediensten	194	-	194
	<u>990</u>	<u>203</u>	<u>1.193</u>

(20) Gebeurtenissen na balansdatum

Sinds begin 2020 wordt de wereld geconfronteerd met het virus COVID-19. Overheden en andere organisaties nemen wereldwijd maatregelen om verdere verspreiding van het coronavirus tegen te gaan en daarmee meer slachtoffers te voorkomen. De consequenties van deze pandemie zullen ook gevolgen hebben voor onze bedrijfsvoering, maar de impact van deze pandemie op onze bedrijfsactiviteiten in 2020 en daarmee op onze omzet en resultaat is nog moeilijk in te schatten. Dura Vermeer bereidt zich zo goed mogelijk voor en zal daar waar nodig maatregelen treffen om de continuïteit van haar projecten en daarmee haar onderneming te waarborgen.

ENKELVOUDIGE BALANS

(vóór resultaatbestemming / x € 1.000)	Noot	31-12-2019	31-12-2018
Vaste activa			
Materiële vaste activa	[21]	7.520	7.291
Financiële vaste activa	[22]	162.766	140.474
		170.286	147.765
Vlottende activa			
Vorderingen en overlopende activa	[23]	50.870	39.766
Liquide middelen		30.829	21.041
		81.699	60.807
Kortlopende schulden			
Saldo vlottende activa min kortlopende schulden	[24]	73.091	57.457
		8.608	3.350
Activa min kortlopende schulden		178.894	151.115
Voorzieningen			
	[25]	1.035	1.219
Eigen vermogen			
Geplaatst aandelenkapitaal	[26]	1.923	1.923
Agioreserve		32.178	32.178
Wettelijke reserve		11.024	10.299
Overige reserves		96.636	79.409
Onverdeeld resultaat		36.098	26.087
		177.859	149.896
		178.894	151.115

ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING

(x € 1.000)	2019	2018
Enkelvoudig resultaat over het verslagjaar		
exclusief resultaat uit deelnemingen	-2.191	-2.522
Resultaat deelnemingen	38.289	28.609
Resultaat na belastingen	36.098	26.087

GRONDSLAGEN VOOR DE ENKELVOUDIGE JAARREKENING

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening maakt deel uit van de jaarrekening 2019 van de onderneming. Ten aanzien van de enkelvoudige winst-en-verliesrekening van de onderneming is gebruikgemaakt van de vrijstelling ingevolge artikel 2:402 BW.

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening, met uitzondering van het volgende:

Financiële instrumenten

In de enkelvoudige jaarrekening worden financiële instrumenten gepresenteerd op basis van de juridische vorm.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de onderneming in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Financiële vaste activa

In de enkelvoudige balans worden deelnemingen in groepsmaatschappijen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de netto-vermogenswaarde. Zie voor een uitwerking hiervan de grondslagen voor financiële vaste activa in de geconsolideerde jaarrekening.

TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS EN WINST- EN VERLIESREKENING

(x € 1.000)

(21) Materiële vaste activa

Stand per 1 januari 2019

Aanschaffingskosten	25.874	25.874
Cumulatieve afschrijvingen	-18.583	-18.583
Boekwaarde	7.291	7.291

Mutaties:

Investeringen	3.884	3.884
Desinvesteringen	-367	-367
Afschrijvingen	-3.288	-3.288
Totaal mutaties	229	229

Stand per 31 december 2019

Aanschaffingskosten	28.645	28.645
Cumulatieve afschrijvingen	-21.125	-21.125
Boekwaarde	7.520	7.520

(22) Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	Deelnemingen	Totaal
Stand per 1 januari 2019	140.474	140.474
Aandeel in resultaten	38.289	38.289
Ontvangen dividenden	-16.300	-16.300
Investeringen	201	201
Overige mutaties	102	102
Stand per 31 december 2019	162.766	162.766

Met inachtneming van de betreffende wettelijke voorschriften wordt een lijst van de geconsolideerde en niet-geconsolideerde deelnemingen alsmede van de belangrijkste aannemingscombinaties en andere samenwerkingsverbanden ter inzage gelegd bij de Kamer van Koophandel. In dit overzicht wordt tevens aangegeven voor welke vennootschappen een aansprakelijkheidsverklaring ex BW 2: 403 is afgegeven.

	31-12-2019	31-12-2018
(23) Vorderingen en overlopende activa		
Vorderingen op groepsmaatschappijen	41.543	31.270
Overige vorderingen en overlopende activa	9.327	8.496
	50.870	39.766

Er zijn geen vorderingen en overlopende activa opgenomen met een looptijd langer dan een jaar.

	31-12-2019	31-12-2018
(24) Kortlopende schulden		
Leveranciers en handelskredieten	1.787	2.028
Belastingen en sociale premies	13.970	4.426
Schulden aan groepsmaatschappijen	44.105	40.675
Overige schulden en overlopende passiva	13.229	10.328
	73.091	57.457

Er zijn geen kortlopende schulden opgenomen met een looptijd langer dan een jaar.

(25) Voorzieningen	1-1-2019	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	31-12-2019
Latente belastingverplichtingen	1.022	-	-219	-	803
Personeelsgerelateerde voorzieningen	197	39	-4	-	232
	1.219	39	-223	-	1.035

De voorzieningen zijn naar hun aard in belangrijke mate als langlopend te beschouwen. Voor een toelichting op de voorzieningen wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

(26) Eigen vermogen

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt € 9,0 miljoen, verdeeld in 1.800.000 gewone aandelen van € 5. Per 31 december 2019 zijn geplaatst 384.517 gewone aandelen. Het aantal door de vennootschap ingekochte aandelen bedraagt ultimo 2019 64.599 (2018: 64.599).

2019	Stand 1 januari	Winst- bestemming	Mutaties	Stand 31 december
Geplaatst aandelenkapitaal	1.923	-	-	1.923
Agioreserve	32.178	-	-	32.178
Wettelijke reserve	10.299	-	725	11.024
Overige reserves	79.409	18.087	-860	96.636
Onverdeeld resultaat	26.087	-26.087	36.098	36.098
Totaal 2019	149.896	-8.000	35.963	177.859

2018	Stand 1 januari	Winst- verdeling	Mutaties	Stand 31 december
Geplaatst aandelenkapitaal	1.923	-	-	1.923
Agioreserve	32.178	-	-	32.178
Wettelijke reserve	10.600	-	-301	10.299
Overige reserves	67.085	12.023	301	79.409
Onverdeeld resultaat	17.123	-17.123	26.087	26.087
Totaal 2018	128.909	-5.100	26.087	149.896

De agioreserve omvat de opbrengsten uit de uitgifte van aandelen voor zover deze hoger zijn dan het nominale bedrag van de aandelen. Het volledige bedrag van de agioreserve is fiscaal erkend als gestort kapitaal.

De wettelijke reserve betreft de ingehouden winsten van deelnemingen, waarvan de vennootschap niet zonder medewerking van derden de uitkering kan bewerkstelligen. De mutatie in het verslagjaar bedroeg € 0,7 miljoen welke ten laste is gekomen van de overige reserves.

Van het onverdeelde resultaat ad € 26,1 miljoen over 2018 is € 8,0 miljoen uitgekeerd als dividend. Het resterende deel, € 18,1 miljoen, is toegevoegd aan de overige reserves.

Het resultaat van € 36,1 miljoen over 2019 is verwerkt in de post onverdeeld resultaat. Voorgesteld wordt een bedrag van € 16,0 miljoen uit te keren als dividend en het restant, groot € 20,1 miljoen, toe te voegen aan de overige reserves.

OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Algemene Vergadering van Dura Vermeer Groep NV

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Dura Vermeer Groep NV (hierna 'de vennootschap') te Rotterdam (hierna 'de jaarrekening') gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de betreffende jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van de vennootschap per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2019;
- de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en verliesrekening over 2019; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de vennootschap zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Voorwoord van de voorzitter van de Raad van Bestuur;

- Kerncijfers;
- Dura Vermeer in het kort;
- Bestuur en toezicht Dura Vermeer Groep NV;
- Verslag van de Raad van Bestuur;
- Bericht van de Raad van Commissarissen;
- De overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het Verslag van de Raad van Bestuur en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen voor de jaarrekening
De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de Raad van Bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als de Raad van Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de Raad van Bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de Raad van Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de Raad van Bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De Raad van Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening. De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Bezoldiging bestuurders en commissarissen

In de lonen, salarissen en sociale lasten zijn bezoldigingen van bestuurders en gewezen bestuurders begrepen tot een bedrag van € 5.106.187 (2018: € 3.809.908).

De bezoldiging van commissarissen bedroeg in het verslagjaar € 176.500 (2018: € 176.500).

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Behalve de niet in de balans opgenomen verplichtingen, toegelicht bij de geconsolideerde balans, heeft de vennootschap zich voor het merendeel van haar dochtermaatschappijen hoofdelijk aansprakelijk gesteld voor alle uit rechtshandelingen voortvloeiende schulden. Hiervoor wordt verwezen naar het bij de Kamer van Koophandel gedeponeerde overzicht.

Rotterdam, 18 maart 2020

Raad van Commissarissen

B. Vree, voorzitter
D. van Well, vice-voorzitter
M.E. van Lier Lels
J.M.A. van der Lof
P.S. Overmars

Raad van Bestuur

J. Dura, voorzitter
L.H. Barg, CFO
R.P.C. Dielwart
T. Winter

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de Raad van Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de Raad van Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij

concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de Raad van Commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 18 maart 2020
KPMG Accountants N.V.
J. van Delden RA

WINSTBESTEMMING

Statutaire bepalingen

Volgens artikel 42 lid 1 van de statuten van de vennootschap staat de winst ter vrije beschikking van de algemene vergadering.

DURA VERMEER GROEP NV

Dura Vermeer Groep NV
Rotterdam Airportplein 21
3045 AP Rotterdam
Postbus 11267
3004 EG Rotterdam
T (010) 280 87 00

info@duravermeer.nl

> DURAVERMEER.NL